

Załącznik do UCHWAŁY Nr IV/24/07
RADY POWIATU W MAKOWIE MAZOWIECKIM,
z dnia 22 lutego 2007 roku

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO
POWIATU MAKOWSKIEGO
NA LATA 2007 – 2013**

Spis treści

Strony

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.	3
II. Analiza społeczno – gospodarcza Powiatu. Makowskiego.	3 - 33
III. Realizacja zadań i projektów.....	34 - 56
IV. Powiązanie projektu z innymi działaniami realizowanymi na terenie powiatu.....	57
V. Monitorowanie wykonania zadań i dokonywanie ocen.....	58

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Obszar realizacji Planu Rozwoju Lokalnego obejmuje swoim zasięgiem teren Powiatu Makowskiego i jest powiązany z nadrzędną w stosunku do niego „Strategią Rozwoju Powiatu Makowskiego”, a czas realizacji zostaje uzależniony od okresów programowania i hierarchii pilności. Plan Rozwoju Lokalnego nie zawiera wykazu zadań inwestycyjnych realizowanych z budżetów gmin.

Projekty i zadania inwestycyjne ujęte w tym planie zostały zaplanowane na lata 2007 – 2013 i następne lata – projekty długoterminowe. Projekty i zadania obejmują:

1. infrastrukturę techniczną,
2. infrastrukturę społeczną,

II. ANALIZA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA POWIATU MAKOWSKIEGO

1. Położenie geograficzne

Powiat makowski położony jest w północnej części województwa mazowieckiego i sąsiaduje z powiatami: ostrołęckim, wyszkowskim, pułuskim, ciechanowskim i przasnyskim. Siedzibą powiatu jest miasto Maków Mazowiecki, położone na skrzyżowaniu dwóch szlaków: ze Szczytna do Warszawy i z Ostrowi Mazowieckiej do Ciechanowa.

Przez powiat przebiegają trzy drogi krajowe: Warszawa – Augustów, Łęczyca – Ostrów Mazowiecka i Biskupiec – Pułtusk.

2. Powierzchnia

Powiat makowski zajmuje powierzchnię 106 456 ha i jest pod względem wielkości 14 powiatem w województwie mazowieckim. Obejmuje 10 gmin: Czerwonkę, Karniewo, Krasnosielc, Młynarze, Płoniawy Bramura, Różan, Rzewnie, Sypniewo, Szeków i miasto Maków Mazowiecki.

Powiat Makowski posiada 236 sołectw, 2 miasta i 269 miejscowości wiejskich.[wg stanu na 2005r., Internet GUS] Spośród wszystkich gmin wchodzących w skład powiatu największy udział w ogólnej powierzchni posiada Gmina Krasnosielc (15,68%), a najmniejszy Miasto Maków Maz. (0,97%) oraz Gmina Młynarze (7,05%) ogólnej powierzchni powiatu.

3. Struktura demograficzna

Ludność powiatu makowskiego (wg stanu na 31.12.2005 r., Internet GUS) liczyła 46 528 mieszkańców co stanowiło 0,9 % ogólnej liczby mieszkańców województwa mazowieckiego (5 157 729, Internet GUS).

Stan ludności w rozbiciu na poszczególne gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Ludność wg gmin. Stan na 31.12.2005r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Powiat makowski	46528	23183	23345
m. Maków Mazowiecki	9850	4690	5160
gm. Czerwonka	2658	1359	1299
gm. Karniewo	5459	2709	2750
gm. Krasnosielc	6532	3331	3201
gm. Młynarze	1759	911	848
gm. Płoniawy-Bramura	5880	2957	2923
gm. Różan	4439	2186	2253
gm. Rzewnie	2722	1396	1326
gm. Sypniewo	3534	1792	1742
gm. Szelków	3695	1852	1843

Źródło: internet GUS

Tabela nr 1

Wskaźnik gęstości zaludnienia (w oparciu o dane z 2005 r.) dla powiatu makowskiego (44 osoby na 1 km²) jest znacznie niższy od średniej wojewódzkiej (145 osób na 1 km²). Jest on również niższy od 35 powiatów województwa mazowieckiego (z wyłączeniem miast na prawach powiatu).

Do grupy gmin o najwyższej gęstości zaludnienia na 1 km² (w oparciu o dane z 2005 r. Internet GUS) należy wymienić: miasto Maków Mazowiecki – 956 osób, miasto Różan – 399, gminę Płoniawy Bramura – 44 osoby.

Najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w gminach: Młynarze, Czerwonka i Rzewnie – 24 osoby/1km²

Struktura ludności według podziału na podstawowe grupy wiekowe (dane GUS na 2005 r.) wskazuje na 24,2% udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu. Udział ten jest wyższy od średniej wojewódzkiej – 19,7%.

Łącznie na terenie powiatu makowskiego mieszka 11 241(dane GUS 2005 r.) osób w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 2. Charakterystyka ludności wg grup wiekowych w latach 2002-2005 r.

Wyszczególnienie	powiat makowski			
	2002	2003	2004	2005
	udział %			
ludność w wieku przedprodukcyjnym	26,3	25,4	24,6	24,2
ludność w wieku produkcyjnym	56,9	57,8	58,6	59,1
ludność w wieku poprodukcyjnym	16,8	16,8	16,7	16,7

Źródło: Dane GUS

Tabela nr 2

Udział ludności w wieku produkcyjnym wynoszący 59,1 % w 2005 r. jest niższy od średniej wojewódzkiej (63,5 %) (dane Internet GUS 2005r.)

W 2005 roku powiat zamieszkiwało 27 514 (dane GUS) osób w wieku produkcyjnym.

Prognoza Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Warszawie zakłada, iż w 2030 r. na terenie powiatu makowskiego zamieszkiwać będzie już tylko 43 741 osób.

Tabela 3. Liczba mieszkańców powiatu makowskiego w latach 1999-2003 oraz prognoza ludności do 2030 roku

Wyszczególnienie	Ludność ogółem	Prognoza ludności powiatu ogółem
1999 r.	49821	----
2000 r.	49948	---
2001 r.	49363	---
2002 r.	47286	---
2003 r.	46982	---
2004 r.	46756	---
2005 r.	46528	---
2010 r.	---	45637
2015 r.	---	45137
2020 r.	---	44656
2025 r.	---	44287
2030 r.	---	43741

Źródło: internet GUS

Tabela nr 3

4. Turystyka

Powiat makowski jest jednym z najczystszych regionów Mazowsza posiadającym liczne walory turystyczne. Piękne krajobrazy, urokliwe zakątki mogą przyciągnąć turystów szukających nienaruszonej cywilizacją przyrody i nieskażonego przemysłem środowiska. Prawdziwym bogactwem ziemi makowskiej są pełne zwierzyny lasy - stanowią 26 % obszaru powiatu – niektóre tworzą rezerваты leśne. Na uwagę zasługują też rzeki z licznymi meandrami, jeziora pochodzenia rzeczno i polodowcowego oraz zbiorniki wodne, wokół których można wypoczywać lub uprawiać sporty wodne np. kajakarstwo czy żeglarstwo.

Przynależność do obszaru „Zielone Płuca Polski” predysponuje powiat do rozwoju rolnictwa ekologicznego i jednocześnie stwarza doskonałe warunki do rozwijania agroturystyki.

Wypoczynek na makowskiej ziemi mogą uatrakcyjnić zabytkowe obiekty. Na uwagę zasługują szczególnie wiekowe kaplice i kościoły oraz liczne pomniki przyrody. Do cennych zabytków architektury świeckiej należą m.in. dwór i park w Suchem, zespół pałacowo-dworski w Karniewie, układ urbanistyczny Starego Miasta w Makowie Mazowieckim oraz wczesnośredniowieczne grodzisko i osada wraz z cmentarzem w Sypniewie. Warte zainteresowania są też stare carskie forty z końca XIX wieku w Różanie. W jednym z nich powstaje muzeum militariów.

Ziemia makowska ma bardzo interesującą przeszłość. Była kolebką wielu rodzin: Dąbrowitów – Karniewskich z Karniewa, Młodzianowskich z Młodzianowa, Podoskich

z Podosia Dzierżanowskich z Dzierżanowa. Znajdowały się tu posiadłości Krasieńskich (Krasnosielc, Szczuki), którzy byli fundatorami osiemnastowiecznych kościołów: murowanego w Krasnosielcu i drewnianego w Drażdżewie.

Szczuki były miejscem urodzenia Jana Krasieńskiego, humanisty i historyka, kantora krakowskiego i kanonika gnieźnieńskiego, autora „Polonii” – dzieła wydanego w 1574 roku w Bolonii będącego vademecum wiedzy o ówczesnej Polsce. Natomiast u schyłku XIX wieku w szczuckim dworcu była guwernantką młodzianka Maria Skłodowska - Curie.

Atrakcyjność turystyczną poszczególnych gmin powiatu makowskiego przedstawia poniższa charakterystyka.

Miasto Maków Maz.

Maków Mazowiecki położony jest w północno-wschodniej części Polski nad rzeką Orzyc. Jest siedzibą władz powiatowych. Wchodzi w skład makroregionu Niziny Północno – Mazowieckiej i jest w granicach mezoregionu Wysoczyzny Ciechanowskiej (J. Kondracki 1994). Miasto położone jest w odległości 80 km od Warszawy. Stanowi ważny węzeł komunikacyjny; przecinają się dwie drogi krajowe tj. Bydgoszcz -Białystok oraz Warszawa – Pułtusk-Przasnysz-Szczytno prowadząca z Warszawy na Pojezierze Mazurskie. Miasto zajmuje powierzchnię 1030 ha a liczba ludności w 2005 wynosiła 9 850 .

Położony jest w północnej części województwa mazowieckiego i sąsiaduje z powiatami: ostrołęckim, wyszkowskim, pułtuskim, ciechanowskim i przasnyskim. Bliskość Warszawy, a także naturalne walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i historyczne ukazują duży i niewykorzystany do tej pory potencjał dla wzrostu turystyki. Istnieją tu doskonałe warunki do rozwoju sportu i turystyki wodnej.

Gmina Czerwonka

Bardzo ważną funkcję na obszarze gminy spełniają lasy, zajmujące 42% powierzchni. Są one doskonałym miejscem wypoczynku. Gmina ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu i duże kompleksy leśne posiada potencjalną możliwość rozwoju rekreacji typu pensjonatowego. W północnej części gminy występują Góry Krzyżewskie o dość stromych zboczach i wyrównanej powierzchni szczytowej. Zachodnim skrajem gminy płynie rzeka Orzyc. Na terenie gminy brak zakładów przemysłowych, które wpływałyby negatywnie na środowisko. W gminie funkcjonuje jedno gospodarstwo agroturystyczne.

Gmina Karniewo

Karniewo jest gminą typowo rolniczą, ale z ogromnymi aspiracjami inwestycyjnymi i stosunkowo dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną. Większość mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa. Atutem jest czyste, nieskażone środowisko naturalne, stwarzające możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki. W gminie działa Regionalny Zespół Ludowy „Karniewiaczy”, który występował na wielu scenach w kraju i zagranicą. Głównym animatorem działań z zakresu kultury jest Gminny Ośrodek Kultury – organizator szeregu imprez cyklicznych, z których najbardziej popularną jest Mazowiecki Przegląd Wiejskich Zespołów Kabaretowych, odbywający się w Karniewie w lipcu każdego roku.

Gmina Krasnosielc

Siedzibą administracyjną gminy jest Krasnosielc, miejscowość o bardzo bogatej i niezwykle interesującej przeszłości. Jej początki sięgają 1386 roku. W XVII wieku Krasnosielc był własnością Krasińskich. Z tego czasu pochodzi klasycystyczny kościół wzniesiony przez Kazimierza Krasińskiego wg projektu Hilarego Szpilowskiego. Kościół posiada niezwykle cenne elementy wyposażenia należące do zabytków klasy europejskiej.

W miejscowości tej jest też wiele obiektów kultury żydowskiej np. synagoga, a wokół rynku zachowały się jeszcze przedwojenne budynki mieszkalne tworzące specyficzną atmosferę.

Z Krasnosielca pochodzi rodzina Warnerów – właściciele znanej na całym świecie wytwórni filmowej Warner Bros.

Osobliwym miejscem dla turystów są tereny wokół wsi Sulicha, a także rezerwat „Zwierzyniec” położony między wsią Łazy i Bobinem.

Atrakcją dla turystów są kultywowane w kilku miejscowościach obrzędy ludowe np. „Święto Kapusty” w Drażdżewie czy „Narodziny” w Pienicach.

Gmina Młynarze

Gmina posiada duże możliwości rozwinięcia funkcji turystyczno – wypoczynkowych. Uzasadniają to zlokalizowane na jej terenie niewielkie a zarazem piękne jeziora. Jedno z nich rozpościera się na rozległych nadnarwiańskich błoniach w Sieluniu. Jednak te najbardziej urokliwe znajdują się w miejscowości Ogony. Wśród lasów i piaszczystych skarp główną zabudowę stanowią domki letniskowe.

Gmina Płoniawy – Bramura

Z uwagi na swoje położenie, warunki naturalne i klimatyczne gmina staje się atrakcyjna dla rozwoju turystyki. Niezwykła rzeźba terenu duże skupisko lasów oraz malowniczość dolin przepływających rzek; Orzyca i Węgiełki powodują, że wzrasta zainteresowanie osób z zewnątrz działkami rekreacyjnymi.

Ciekawym zjawiskiem krajobrazowym jest Góra Krzyżewska znajdująca się w obrębie wsi Krzyzewo Borowe. Niektóre źródła podają, że jest to najwyższe wzniesienie na Północnym Mazowszu. W czasie ładnej słonecznej pogody z wieży kapliczki, wybudowanej na miejscu kościoła zburzonego w 1944 roku przez wycofujące się wojska niemieckie, można nawet zobaczyć oddalone o 40 km zabudowania Ostrołęki.

Najcenniejsze zabytki w gminie to: kościół parafialny w Płoniawach, dworek szlachecki w Suchem, kościół parafialny w Węgrzynowie.

Dodatkową atrakcją gminy są trzy prężnie rozwijające się gospodarstwa agroturystyczne.

Gmina Różan

Malownicze i ciekawe są tereny gminy. Miasto Różan położone na wysokiej skarpie, którą oblewa rzeka Narew z jej dopływem – Różanicą, wszystko to jeszcze bardziej urozmaica. Elementem krajobrazu są liczne odnogi Narwi i jeziora. Wokół Różana rozciągają się kompleksy leśne. Położenie geograficzne oraz specyficzny mikroklimat przyczyniły się do rozwoju budownictwa letniskowego we wsiach Dyszobaba, Chelsty, Dąbrówka, Kaszewiec i Dzbańdz.

Miejsca i zabytki godne zobaczenia: neogotycki kościół z 18 –głosowymi organami, cmentarz z grobami obrońców Różana z 1939 roku i carskie forty wybudowane w latach 1905 – 1908.

Gmina Rzewnie

W gminie występują sprzyjające warunki do rekreacji i wypoczynku sobotnio – niedzielno, ponieważ na jej terenie nie ma zakładów przemysłowych zanieczyszczających atmosferę lub wodę. Walory te dostrzegają zwłaszcza mieszkańcy Warszawy, którzy zasiedlili większość działek letniskowych.

W obrębie wsi Brzoze Duże znajduje się wyrobisko poźwirowe wypełnione wodą, mające połączenie z Narwią. Powierzchnia utworzonego w ten sposób jeziora wynosi około 100 ha. Łagodne brzegi wyrobiska utworzyły plaże.

Obszary starorzeczy Narwi są bardzo atrakcyjne ze względu na unikalną florę i miejsca lęgowe wielu gatunków ptaków.

Gmina Szelków

Gmina leży w czystym ekologicznie regionie, bez zanieczyszczeń przemysłowych, co czyni ją atrakcyjną pod względem turystycznym i wypoczynkowym. Największymi skupiskami terenów rekreacyjnych są miejscowości: Przeradowo i Stary Strachocin.

Spośród pomników przyrody do najpiękniejszych i najokazalszych należy w gminie skupisko 43 drzew znajdujących się w uroczysku „Święta Rozalia”. Obwód niektórych dębów wynosi 5,0 – 6,0 m a wysokość dochodzi nawet do 25 – 30 m. Wiek dębów szacowany jest na około 400 – 500 lat.

W gminie funkcjonuje jedno gospodarstwo agroturystyczne.

Gmina Sypniewo

Teren gminy bogaty jest w lasy, stwarzające korzystny mikroklimat wspomagający leczenie chorób cywilizacyjnych.

Najważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy to:

- kaplica św. Wawrzyńca (z 1822 roku),
- drewniana plebania (Sypniewo, z 1862 roku),
- murowana plebania (Sypniewo, z 1921 roku),
- Dom Ludowy (Gąsewo, z 1925 roku)
- mogiła powstańców w Glinkach Starych.

Na terenie gminy funkcjonuje jedno gospodarstwo agroturystyczne.

5. Zagospodarowanie przestrzenne

5.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Powiat makowski położony jest w północnej części województwa mazowieckiego. Przynależność do obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski” predysponuje go do rozwoju rolnictwa ekologicznego i związanego z nim przetwórstwa rolno-spożywczego. Idea powstania „Zielonych Płuc Polski” narodziła się w 1983 roku i miała na celu ochronę najcenniejszych obiektów przyrodniczych północno – wschodniego regionu Polski. Objęto tereny byłych województw: białostockiego, ciechanowskiego, elbląskiego, łomżyńskiego, olsztyńskiego, siedleckiego, suwalskiego, toruńskiego i ostrołęckiego. Obszar ten zajmuje obecnie 60 tys. km².

Na terenie powiatu makowskiego powierzchnia obszarów prawnie chronionych wynosi ogółem 1 029,0 ha w tym: 40,4 ha powierzchni zajmuje rezerwat leśny „Zwierzyniec”; 986,9 ha – obszary chronionego krajobrazu; 1,65ha – użytki ekologiczne. Rezerwat przyrody - „Zwierzyniec” zlokalizowany jest w gminie Krasnosielc. Utworzony został w 1949 roku Chroni charakterystyczne dla Puszczy

Kurpiowskiej fragmenty boru mieszanego świeżego. Można tu podziwiać drzewostany sosnowe z domieszką świerka w wieku od 150 do 200 lat, którego wysokość sięga nawet 37 m i osiąga 80 cm średnicy. Warto nadmienić, że w rezerwacie świerk występuje już poza granicą naturalnego zasięgu tego gatunku. Rezerwat znajduje się wewnątrz dużego kompleksu leśnego, z dala od dróg szybkiego ruchu, co sprzyja bytowaniu zwierzyny. Możemy tu spotkać wiele gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną.

Należy wyróżnić 6 parków podworskich, głównie z XIX wieku, które zarejestrowane są u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub objęte ochroną konserwatorską. Niestety brak właściwej gospodarki w latach powojennych spowodował zniszczenia tych obiektów, które w większości zatraciły swój pierwotny charakter. Jednakże z uwagi na swoją architekturę i walory botaniczne, mają one nie tylko znaczenie dydaktyczno – rekreacyjne, ale są również świadectwem kultury i historii narodu

We wsi Łukowo w gminie Karniewo na powierzchni 1,65ha rozpościerają się bagna, które są pozostałościami ekosystemów noszącymi miano użytków ekologicznych. Mają dodatni wpływ na gospodarkę leśną, stanowią wodopoje dla zwierzyny i ptaków, urozmaicają krajobraz, a także regulują stosunki wodne. Użytki te mają znaczenie ze względu na zachowanie unikatowych typów środowiska. Niewątpliwą atrakcją turystyczną stanowią lasy, które zajmują około 26% ogólnej powierzchni obszaru oraz liczne rzeki. Największą z nich jest rzeka Narew, bierze źródło z północno-wschodniej części Puszczy Białowieskiej, tzw. Dzikich Bagien, które znajdują się na terenie Białorusi. Narew jest prawobrzeżnym, największym dopływem Wisły. Rzeki płynące w granicach administracyjnych powiatu makowskiego będące bezpośrednimi dopływami Narwi to: Orzyc, Róż, Różanica, Pełta oraz rzeką pośrednio dopływającą jest Węgierka.

Najwyższe wzniesienia terenu wahają się od 117,5 m n.p.m. w gminie Szeków, do 161 m n.p.m. w gminie Płoniawy – Bramura, w jego południowo – wschodniej części, a także w północnej części gminy Czerwonka 170,8 m n.p.m. Są to tzw. Góry Krzyżewskie. Najniżej położone obszary wahają się w granicach od 82,1 m n.p.m. w gminie Rzewnie do 101,2 m n.p.m. w gminie Krasnosielc. Różnica wysokości wynosi średnio 40 – 50 m n.p.m.

Bariery i problemy:

- problem dzikich wysypisk śmieci,
- nielegalne pozyskiwanie kopalin,
- niska świadomość ekologiczna.

Zadania polegające na poprawie sytuacji w powiecie:

- rekultywacja terenów powyroboiskowych,
- ograniczenie nawożenia mineralnego w rolnictwie,
- promowanie rolnictwa ekologicznego,
- zalesienia przestrzeni rolniczo nieprzydatnych,
- wprowadzanie ekologicznych systemów grzewczych.

5.2. Infrastruktura techniczna

5.2.1. Komunikacja

Podstawą dla prawidłowego funkcjonowania transportu jest odpowiednia sieć dróg. Obsługę komunikacyjną powiatu makowskiego zapewnia system dróg o znaczeniu regionalnym, powiatowym i lokalnym.

Przez teren powiatu makowskiego przebiegają drogi krajowe:

Nr 60 Łęczycza - Ciechanów - Maków Mazowiecki - Różan - Ostrów Maz. o
długości 34,895 km,

Nr 61 Warszawa - Ostrołęka - Augustów o długości 33,425 km,

Nr 57 Bartoszyce - Przasnysz - Maków Mazowiecki - Pułtusk o długości 21,732
km.

Łączna długość dróg krajowych przebiegających przez powiat makowski wynosi
90,052 km.

Sieć dróg o znaczeniu regionalnym stanowią drogi wojewódzkie :

Nr 544 Brodnica - Mława - Przasnysz - Ostrołęka, odcinek o długości 22,490
km,

Nr 626 Maków Mazowiecki - Nowa Wieś, odcinek o długości 27,560 km

Ogółem przez powiat makowski przebiega 50,050 km dróg wojewódzkich.

Drogi powiatowe w powiecie makowskim składają się z 43 odcinków dróg o łącznej
długości **382,204 km**: w tym dwa odcinki ulic miejskich - ulica Warszawska w Makowie
Mazowieckim o długości 1,231 km i ulica Królowej Bony w Różanie 1,15 km.

Odcinki dróg stanowiących ulice miejskie (2,381 km) posiadają nawierzchnię
bitumiczną oraz ciągi piesze.

Sieć dróg powiatowych poza granicami administracyjnymi miast wynosi 379,823 km;
z czego dróg o nawierzchni bitumicznej jest 302,412 km, drogi o nawierzchni gruntowej
wzmocnione żwirem - 66,391 km oraz drogi o nawierzchniach gruntowych - 11,020 km (wg
stanu na dzień 31.12.2006 r.)

Drogi powiatowe w powiecie makowskim są klasy Z i klasy L. Drogi o znaczeniu
priorytetowym dla powiatu (drogi klasy Z):

Nr		odcinek o długości (km)	
Nr 1238w	Szulmierz – Wola Wierzbowska – Zielona – Wężewo- Krasiniec	1,25	
Nr 2110w	Od drogi nr 57 Młodzianowo-Płoniawy Bramura –Łazy- do drogi 544	14,61	"
Nr 2111w	Od drogi nr 626 Ulaski-Krasnosielc	16,257	"
Nr 2116w	Czerwonka – Guty Duże - Sławkowo	11,79	"
Nr 2118w	Od drogi nr 61 Szelków-Maków Mazowiecki do drogi nr 60	7,86	"
Nr	Ulica Warszawska w Makowie Mazowieckim	1,231	"
Nr 2128w	Od drogi nr 60 Różan-Dzbańdz-Brzuze-Rzewnie – Łaś do drogi nr 61	20,26	"
Nr	Ulica Królowej Bony w Różanie	1,15	"
Nr 2132w	Od drogi nr 544 Krasnosielc- Pienice - Młynarze-do drogi nr 61	19,12	"
Nr 3206w	Krasne-Romanowo-Maków Maz.	7,776	"
Nr 3227w	Przasnysz-Baranowo	12,428	"
Nr 3234w	Stara Wieś - Chorzele-Krasnosielc	9,558	"
Nr 3238w	Przasnysz – Leszno-Gostkowo-Karniewo- Przemiarowo	13,552	"

Łączna długość dróg klasy Z wynosi 136,842 km

Pozostałe drogi powiatowe (drogi klasy L):

Nr **1208w** Gołymin Ośrodek - Łukowo - Mosaki do drogi nr 3238 " 6,374

Nr	2101w	Łukowo-Malechy	"	5,296
Nr	2102w	Od drogi nr 60 Kaszewiec-Chełsty-Jawory	"	7,29
Nr	2103w	Od drogi nr 60 Załużcie –Ponikiew Wielka	"	3,98
Nr	2104w	Głazewo-Świężki-Sieluń	"	5,15
Nr	2105w	Od drogi nr 61 Sieluń-Rupin-Guty Duże	"	10,32
Nr	2106w	Od drogi 61 Sadykierz-Strzemieczne	"	5,78
Nr	2107w	Od drogi nr 544 Krasnosielc-Bagienice-Wólka Rakowska	"	16,699
Nr	2108w	Od drogi nr 544 Krasnosielc-Raki-Wólka Drażdzewska	"	8,528
Nr	2109w	Przytuły – Grądy – Klin	"	7,477
Nr	2112w	Zamość – Rawy – Sypniewo do drogi nr 626	"	9,084
Nr	2113w	Gąsewo Poduchowne – do drogi powiatowej nr 2132	"	3,42
Nr	2114w	Od drogi 544 Mamino –Glinki Rafały do drogi nr 626	"	9,73
Nr	2115w	Jarzyły - Chełchy - Glinki do dri nr 2132	"	7,57
Nr	2117w	Bronisze – Żabinek do drogi nr 60	"	1,235
Nr	2119w	Chyliny Nadrzeczne-Makowica do drogi nr 60	"	3,111
Nr	2120w	Od drogi nr 61 Łaś-Perzanowo do drogi nr 60	"	4,877
Nr	2121w	Rzewnie - Małki	"	4,598
Nr	2122w	Rzewnie-Grudunki-Brzuze	"	14,334
Nr	2123w	Od drogi nr 61 Szelków – Stary Sielc – Chrzczony	"	11,448
Nr	2124w	Od drogi nr 61 Orzyc – Magnuszew Mały – Przeradowo	"	5,445
Nr	2125w	Magnuszew Mały-Strachocin	"	1,118
Nr	2126w	Nowy Szelków-Stary Strachocin	"	3,107
Nr	2127w	Od drogi nr 60 Karniewo - Romanowo – Węgrzynowo do drogi nr 57	"	10,208
Nr	2129w	Od drogi nr 61 – Chrzczonki – Ponikiew Wielka – Czerwonka-Jankowo do drogi nr 626	"	22,665
Nr	2130w	Biedrzyce – Gąsewo – Płoniawy Bramura	"	14,67
Nr	2131w	Od drogi nr 60 Czerwonka – Krzyżewo – Jaciażek - Szlasy Bure	"	20,486
Nr	2133w	Krasne - Szczuki – Płoniawy Bramura	"	4,088
Nr	3226w	Budziska-Budy Prywatne do drogi powiatowej nr 3227	"	3,385
Nr	3236w	Jednorożec – Kuchny – Płoniawy Bramura	"	10,56
Nr	3430w	Kozłówka-Krzemień-do drogi powiatowej nr 3238	"	2,689
Nr	3431w	Pułtusk-Trzciniec-Głodowo	"	0,64

Łączna długość dróg klasy L wynosi 245,362 km

Problemy dotyczące dróg:

- > zbyt niski poziom inwestowania w infrastrukturę drogową i obiekty mostowe,
- > parametry techniczne dróg nie dostosowane do aktualnie odbywającego się ruchu drogowego.

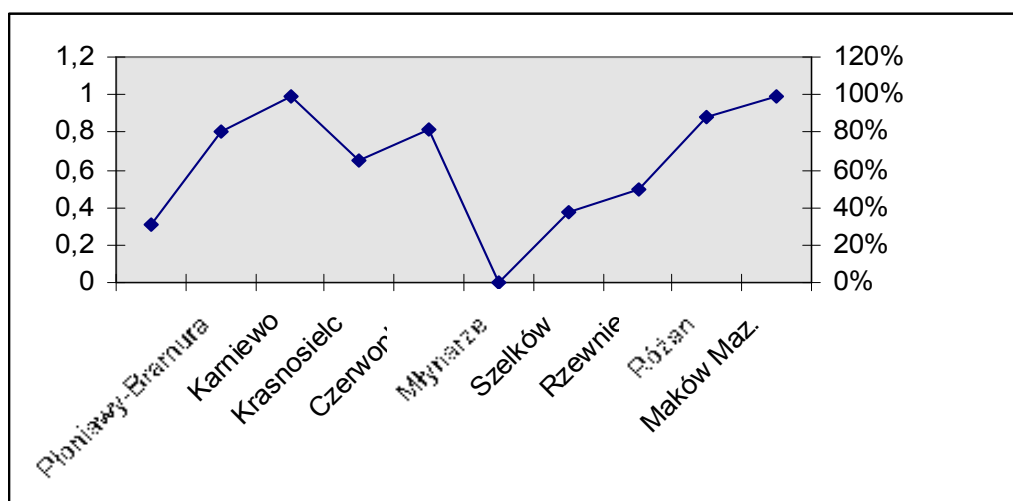
Zadania polegające na poprawie infrastruktury drogowej:

- > przebudowa dróg powiatowych,
- > wyznaczenie tras turystycznych,
- > odwodnienie dróg: udrożnienie lub przebudowa przepustów drogowych, renowacja rowów przydrożnych, ścinka zawyżonych poboczy
- > utrzymanie obiektów mostowych.

5.2.2. Sieć wodno – ściekowa

W Powiecie Makowskim długość sieci wodociągowej w 2006 roku wyniosła 625,60 km. W porównaniu z rokiem 2003 (540 km) nie uległa ona znacznemu zwiększeniu. Procentowy udział mieszkańców poszczególnych gmin korzystających z sieci wodociągowej przedstawia poniższa tabela.

Rys.1. Procentowy udział mieszkańców poszczególnych gmin korzystających z sieci wodociągowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zebranych z gmin

Na terenie powiatu funkcjonują trzy oczyszczalnie komunalne, tj. w Makowie Mazowieckim, Różanie i Karniewie.

Największą oczyszczalnię komunalną posiada miasto Maków Maz. o projektowanej przepustowości 5 600m³/dobę. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna. Obsługuje ścieki bytowo-gospodarcze (KZP) gospodarstw domowych z Makowa Mazowieckiego, częściowo Szelkowa, Krasnosielca, gminy Gołumin oraz ścieki przemysłowe z zakładów działających na terenie powiatu, jak również z instytucji sektora państwowego. Oczyszczone ścieki z oczyszczalni odprowadzane są bezpośrednio do rzeki Orzyc na 20 km jej biegu.

Osady ściekowe w ilości średnio 78 ton suchej masy rocznie wykorzystywane są przez okolicznych mieszkańców, prowadzących gospodarstwa rolne, głównie na cele rolnicze.

Drugą co do wielkości oczyszczalnią ścieków komunalnych jest oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna w Różanie. Trafiają do niej ścieki bytowo-gospodarcze, w 70 % mieszkańców Różana. Projektowana przepustowość tej oczyszczalni to 500 m³/dobę,

Oczyszczone ścieki mechaniczno-biologicznie trafiają do rzeki Różanicy na 1,75 km jej biegu.

Roczna ilość osadów ścieków w postaci suchej masy stanowi 40 ton/rok, wywożone są na składowisko odpadów.

Trzecią oczyszczalnią ścieków komunalnych na terenie powiatu makowskiego jest oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna w Karniewie. Projektowana przepustowość oczyszczalni to 240 m³/dobę,

Większość ścieków dowożona jest samochodem asenizacyjnym z 38 miejscowości z terenu gminy w ilości (średnio) 40 m³/dobę. Do oczyszczalni ścieki doprowadzane są również przez kolektor sanitarny z Banku Spółdzielczego, Domu Nauczyciela, Szkoły Podstawowej, i Gimnazjum , w ilości ok. 7 m³/dobę. Po oczyszczeniu ścieki odprowadzane są do rzeki Pełty na 19 km.

Osad ściekowy odwożony jest systematycznie na teren miejskiej oczyszczalni ścieków w Makowie Mazowieckim.

Tabela 5. Długość sieć kanalizacji w poszczególnych gminach

Miasto / gmina	Długość sieci kanalizacyjnej (km)	Ilość przyłączy (szt.)	Procentowy udział gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji
Maków Mazowiecki	17,4	953	85
Różan (miasto i gmina)	9,1	498	89
Rzewnie	-	-	-
Szelków	1,45	25	2,3
Sypniewo	-	-	-
Młynarze	-	-	-
Czerwonka	-	-	-
Krasnosielc	-	-	-
Karniewo	0,4	8	0,4
Płoniawy – Bramura	-	-	-

Tabela nr 5

Źródło: Opracowano na podstawie danych udostępnionych przez gminy.

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 28,35 km, co daje możliwość skorzystania z kanalizacji 20 % mieszkańców powiatu. Jest to niewątpliwie zbyt mało, aby pokryć bieżące zapotrzebowanie ludności w tym zakresie. Argumentem do budowy sieci kanalizacyjnej jest niewykorzystana w pełni moc oczyszczalni komunalnych.

Bariery i problemy:

- niski stopień skanalizowania gmin,
- niski stopień redukcji zanieczyszczeń.

Zadania polegające na poprawie sytuacji w powiecie:

- rozbudowa sieci wodociągowej,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- modernizacja oczyszczalni ścieków,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

5.2.3 Gospodarka odpadami

Uciążliwość odpadów dla środowiska jest niezaprzeczalna. Przejawia się ona przede wszystkim w potencjalnym zanieczyszczeniu wód, gleb i powietrza oraz niszczeniu walorów estetycznych i krajobrazowych. W gospodarce odpadami istnieje problem nie tylko na terenie naszego powiatu, ale również w skali całego kraju.

Do zadań własnych gmin należy gospodarka odpadami komunalnymi, co reguluje ustawa o samorządzie terytorialnym, ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawa o odpadach. Gminy zobligowane są przede wszystkim do utrzymania czystości i porządku na swoim terenie, a w szczególności do likwidacji składowisk znajdujących się w miejscach do tego nieprzeznaczonych oraz budowy, utrzymania i eksploatacji składowisk odpadów komunalnych i obiektów wykorzystywania lub unieszkodliwiania tych odpadów.

Powiat wyróżnia znacząca liczba składowisk odpadów. W sumie funkcjonuje ich aż 9 o łącznej powierzchni 93 844 m². Tylko gmina Młynarze nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych. Na wszystkich istniejących składowiskach dokonano przeglądów ekologicznych. Jak wynika z opracowanych przeglądów tylko składowiska odpadów w gminie Różan, Krasnosielc, Szelków i Rzewnie zostały zakwalifikowane do dostosowania ich do wymogów, wynikających z ustawy o odpadach i dyrektywach unijnych. Zamknięte zostaną składowiska odpadów w Makowie Maz., w Jaciążku, w Byszewie, w Chechłach oraz w Dąbrówce.

Tabela 6. Składowiska odpadów komunalnych zlokalizowane na terenie powiatu makowskiego (stan na miesiąc styczeń 2006r.)

Lp	Nazwa gminy	Lokalizacja składowiska	Powierzchnia składowiska (m ²)	Ilość nagromadzonych odpadów komunalnych Mg	Ilość rocznie wytwarzanych odpadów komunalnych Mg/rok
1	Różan	Mrocзки Rębiszewo	11,200	5319,70	936,30
2	Płoniawy-Bramura	Jaciążek	8000	1600	90

3	Sypniewo	Chełchy	5402	3189	87
4	Krasnosielc	Krasnosielc Leśny	12022	2255	8,7
5	Czerwonka	Dąbrówka	14620	250	40
6	Maków Mazowiecki	Maków Mazowiecki	20000	33042,1	3496
7	Karniewo	Byszewo	3000	1493	50
8	Szelków	Chyliny	11000	3610,80	210,64
9	Rzewnie	Małki	8600	2220,19	31,39
Razem			93844	52979,79	4950,03

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych z gmin.

Tabela nr 6

Do największych producentów odpadów na terenie powiatu makowskiego należą m.in.:

- MGT „Bolt” Sp. z o.o.,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lecznictwa Otwartego i Zamkniętego im. Duńskiego Czerwonego Krzyża w Makowie Maz.,
- „ELKUR” s. c. w Krasnosielcu,
- ONKEN POLSKA Sp. z o.o. w Makowie Maz.,
- Spółdzielnia Pracy Motoryzacyjno – Transportowa w Makowie Maz.,
- Zakład Produkcyjny Nr 1 „POLINDUS” Sp. z o.o. w Gąsiewie.

Bariery i problemy:

- problem dzikich wysypisk śmieci,
- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa.

Zadania polegające na poprawie sytuacji w powiecie:

- wprowadzenie segregacji odpadów poprzez ustawienie pojemników na śmieci,
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez jednostki organizacyjne powiatu,
- modernizacja istniejących wysypisk śmieci.

W roku 2004 powstał Zintegrowany System Gospodarki Odpadami dla Regionu Ciechanowskiego. W skład tego związku wchodzi 32 gminy z czterech powiatów: ciechanowskiego, przasnyskiego, pułtuskiego oraz powiatu makowskiego (w skład którego wchodzi: miasto Maków Mazowiecki, gmina Płoniawy-Bramura, Sypniewo, Krasnosielc, Czerwonka, , Karniewo, Szelków, Rzewnie, Młynarze). Powstanie jedno centralne składowisko odpadów w Woli Pawłowskiej koło Ciechanowa, którego realizacja przewidziana jest na lata 2008-2012. Realizatorem i beneficjentem tego projektu będzie Celowy Komunalny Związek Gmin zrzeszający gminy z 4 powiatów.

„Program Ochrony Środowiska ”, którego elementem jest “Plan Gospodarki Odpadami” opracowany na zlecenie Związku Gmin Ziemi Makowskiej , sporządzono zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi.

Informacja o stanie zaawansowania projektu „Zintegrowanego Systemu Gospodarki Odpadami” dla gmin regionu ciechanowskiego.

Projekt inwestycyjny ma na celu zbudowanie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, który zapewni spełnienie wymogów prawa Unii Europejskiej w zakresie zadań przypisanych także polskim prawem samorządom terytorialnym w gospodarowaniu odpadami komunalnymi. Wdrożenie projektu nastąpi przy pomocy środków finansowych Unii Europejskiej w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego Inwestycje w ochronę środowiska 2007-2013**.

Zakres zintegrowanego systemu został przedstawiony w opracowanej w lutym 2005 roku **koncepcji techniczno-ekonomicznej** będącej w posiadaniu wszystkich zainteresowanych projektem gmin. Koncepcja uwzględniła ustalenia krajowego i wojewódzkiego planów gospodarki odpadami. Obejmuje ona jeden z 9-ciu obszarów Województwa Mazowieckiego wyznaczonych planem gospodarki odpadami dla funkcjonowania regionalnych zakładów gospodarki odpadami.

W 2006 roku 27 gmin spośród 33 podjęło uchwały o przystąpieniu do Celowego Komunalnego Związku Gmin (**CKZG**) i uchwaliło statut związku. Zgłoszone do statutu uwagi przez Urząd Wojewódzki zostały skorygowane odpowiednimi uchwałami gmin. Po przeprowadzonych wyborach zachodzi potrzeba delegowania przez rady gmin swoich przedstawicieli do Zgromadzenia Członków Związku. Po uzupełnieniu spraw organizacyjnych będzie można przystąpić do rejestracji CKZG w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Prezydent Miasta Ciechanów z upoważnienia burmistrzów miast Pułtuska, Makowa Maz., Przasnysza przygotował specyfikację istotnych warunków zamówienia publicznego dla przetargu nieograniczonego na wykonanie wstępnego Studium Wykonalności oraz Karty Potencjalnego Przedsięwzięcia dla przedmiotowego projektu inwestycyjnego. Również dokonał zgłoszenia projektu w Urzędzie Marszałkowskim do Planu Inwestycyjnego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wniosek oszacował koszty projektu na 88mln. zł i wnosił o jego dofinansowanie w wysokości 85%. Sfinansowanie pozostałych 15% przewidziano z budżetu CKZG, czyli budżetów gmin.

5 grudnia 2006r. Zarząd Województwa Mazowieckiego podjął decyzję o wyborze projektów kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Mazowieckiego 2007-2013. Spośród 166 złożonych projektów wyłoniono po wnikliwej i merytorycznej procedurze z udziałem ekspertów 26 projektów kluczowych, w tym wnioskowany projekt Zintegrowanego Systemu Gospodarki Odpadami dla gmin rejonu ciechanowskiego.

Indykatywna (wskaźnikowa) lista projektów kluczowych oznacza, że zostały one przeznaczone do dofinansowania bez dodatkowej konkurencji, ale pod warunkiem przygotowania wymaganej procedurą dokumentacji. Istotnym rozwinięciem i uzupełnieniem przedkładanego wniosku musi być Studium Wykonalności będące kompendium wiedzy o projekcie, a przeprowadzona w nim analiza ma udzielić odpowiedzi na pytania:

- Czy projekt jest wykonalny?
- Czy projekt będzie miał charakter trwały?
- Czy projekt jest racjonalny finansowo i społecznie?

Gminy przystępujące do Celowego Komunalnego Związku Gmin Regionu Ciechanowskiego zawarły porozumienie w sprawie sfinansowania Wstępnego

Studium Wykonalności dla projektu „Zintegrowanego systemu gospodarki odpadami” dla regionu Ciechanowskiego

Zlecenie przygotowania studium wykonalności nastąpi w drodze zamówienia publicznego ogłoszonego w formie przetargu nieograniczonego przez Prezydenta Miasta Ciechanów w terminie do 15 lutego 2007 r. Prezydent Miasta Ciechanów sfinansuje opracowanie Studium.

Przygotowana koncepcja techniczno-ekonomiczna **Zintegrowanego Systemu Gospodarki Odpadami dla regionu ciechanowskiego** rozwiąże problemy postawione przed gminami w sposób nowoczesny, zapewniający oczekiwane wymagania i w sposób jak najmniej uciążliwy dla środowiska naturalnego. Koncepcja uwzględnia wytyczne Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz bardziej szczegółowe ustalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego.

Podstawowymi założeniami projektowanego Zintegrowanego Systemu Gospodarki Odpadami są:

- ujednoczenie systemu gospodarowania odpadami na całym obszarze,
- objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych w sposób selektywny,
- budowa zakładu przeróbki odpadów wytworzonych w regionie o przepustowości 75 tyś. ton odpadów rocznie, zapewniającego wymagane poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych oraz redukcję odpadów ulegających biodegradacji przewidzianych do składowania,
- ograniczenie odpadów przewidzianych do bezpiecznego składowania w wyniku zastosowania technologii wytworzenia z odpadów paliwa alternatywnego,
- budowa instalacji do unieszkodliwiania azbestu, urządzeń AGD, recyklingu samochodowego i odpadów budowlanych,
- rekultywację zamkniętych gminnych składowisk odpadów nie spełniających obowiązujących wymagań technologicznych.

6. Rolnictwo, gospodarka wodna i leśnictwo

Powiat Makowski swoim zakresem działania obejmuje dziewięć gmin i miasto Maków Mazowiecki. Stanowi to 236 sołectw, 269 wsi i 6726 gospodarstw. Gospodarstwa te zajmują powierzchnię ogółem 72700ha użytków rolnych. [dane Internet GUS 2005]. W powiecie makowskim gminami o największym udziale gruntów rolnych (obejmujących użytki rolne, grunty rolne zabudowane, łąki i pastwiska, grunty pod stawami i rowy) są gminy: Karniewo (89,83%), Sypniewo (74,27%), Szelków (71,73%) oraz Płoniawy-Bramura (71,62%). Sytuacja pozostałych gmin przedstawia się następująco: gmina Rzewnie (68,75%), gmina Krasnosielc (67,37%), gmina Młynarze (67,06%), miasto Różan (61,92%), gmina Różan (63,54%), gmina Czerwonka (56,16%), miasto Maków Mazowiecki (56,89%)..

Powiat makowski jest powiatem typowo rolniczym. Dominującą produkcją roślinną jest uprawa zbóż pastewnych, oraz buraka cukrowego, głównie w gminie Karniewo. Produkcja roślinna w większości podporządkowana jest produkcji zwierzęcej. Głównym kierunkiem produkcji na naszym terenie jest chów bydła mlecznego, którego udział sztuk jest przeważający. Szacunkowa ilość bydła na koniec 2006 roku to: 53,5 tyś szt. z tego 32 tyś szt. stanowią krowy mleczne. W ostatnich latach wzrasta areał uprawy kukurydzy z przeznaczeniem na kiszonkę, co przyczynia się do dalszego rozwoju, kierunku mlecznego, oraz wydajności mlecznej.

Poziom chowu trzody chlewnej szacuje się na 85 tyś. szt, oraz koni 600 szt. W chowie świń następuje specjalizacja, wypadają z rynku mali producenci. Obserwuje się powiększanie stad była mięsnego i poprawę jego parametrów genetycznych. Większość gospodarstw wyspecjalizowanych w danej produkcji posiada bądź jest w trakcie osiągnięcia certyfikatów obowiązujących w UE.

Bardzo właściwym i pozytywnym zjawiskiem jest poziom świadomości rolników w zakresie korzystania ze wsparcia przy pomocy środków UE przeznaczonych dla gospodarstw rolnych. Świadczy o tym ilość złożonych wniosków obszarowych (5327), dotyczących dostosowania do standardów unijnych (910). W związku ze stworzeniem możliwości po wejściu Polski do UE, otrzymywania rekompensaty za niższą produkcję, na gminach o niskim wskaźniku bonitacji gleb, rolnicy przestawili swoje gospodarstwa na produkcję ekologiczną.

Z programów rolno środowiskowych skorzystało 352 gospodarstwa, 151 gospodarstw przestawiło się na produkcję ekologiczną, a 105 posiada już certyfikaty. Głównym skupiskiem tych gospodarstw są gm. Rzewnie, Różan, i Młynarze.

Na terenach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego pod zalesienia rozwijana jest gospodarka leśna przy współudziale wsparcia na działania zalesianie gruntów rolnych. W ramach tego działania złożono 57 wniosków, których konsekwencją jest zalesienie 153,76 ha. Do zalesienia wiosną 2007 r. pozostaje 20,5 ha.

W Założeniach do Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 przyjęto, że w ramach strategii rozwoju regionalnego należy położyć nacisk na rozwój obszarów wiejskich. Priorytetami w tym zakresie powinny być:

- rozwój ekonomiczny podnoszący atrakcyjność obszarów wiejskich dla ich mieszkańców przedsiębiorców,
- wzmocnienie zrównoważonego ekonomicznie rozwoju sektora rolnego z jednoczesnym uwzględnieniem zachowania równowagi środowiska naturalnego,
- podniesienie konkurencyjności sektora przetwórstwa rolnego dzięki poprawie jakości produktów rolnych i dostosowaniu podaży do wymagań rynkowych.

Osiągnięcie wyżej wymienionych celów będzie możliwe w oparciu o efektywne wykorzystanie instrumentów krajowych oraz instrumentów współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Gospodarką wodną na terenie powiatu makowskiego zajmuje się WZM i UW – Oddział w Ostrołęce za pośrednictwem Inspektoratu w Makowie Maz. Stan ewidencyjny urządzeń melioracyjnych na koniec 2006 r. przedstawiał się następująco:

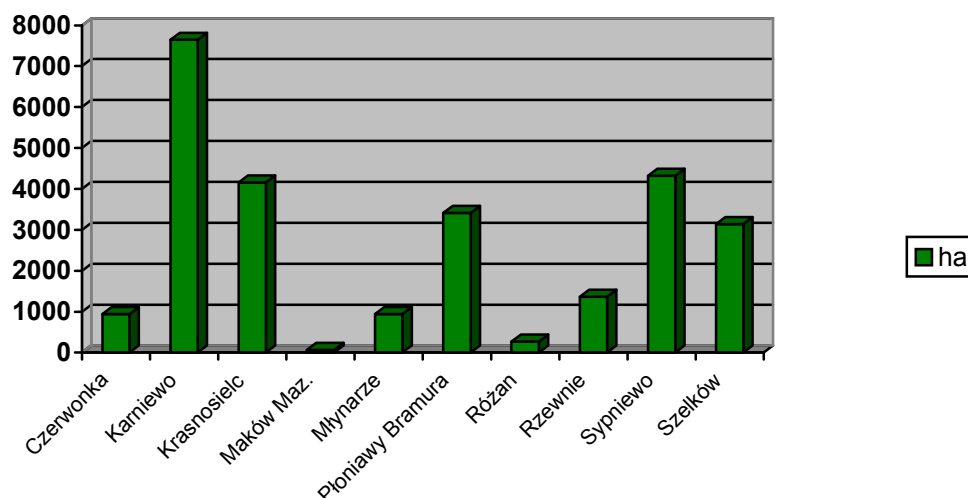
Tabela 7. Stan ewidencyjny urządzeń melioracyjnych na koniec 2006 r.

Wyszczególnienie	Jednostka	2006 r.
Obszar zmeliorowany	ha	26261
w tym:		
- grunty orne	ha	16902
- użytki zielone	ha	9359
Urządzenia melioracji wodnych podstawowych:		
- kanały i rzeki uregulowane	km	170,00
- wały p. powodziowe	km	0,64
Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych:		
- rowy i ciek naturalne	km	1173,74
- sieć drenarska	ha	16737

Źródło: Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie

Tabela nr 7

Rys.2 Ilość zmeliorowanych użytków rolnych w gminach powiatu makowskiego - stan na 31.12.2006r.

Źródło: Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie

Niskie nakłady na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych i wód w stosunku do potrzeb, spowodowały w ostatnich latach znaczne zmniejszenie ilości urządzeń objętych utrzymaniem, co skutkuje dekapitalizacją urządzeń i pogorszeniem funkcjonowania systemów melioracyjnych. Ma to też istotny wpływ na skuteczność ochrony przeciwpowodziowej, zwłaszcza terenów położonych w dolinie małych cieków wodnych. Między innymi z tych powodów zwiększyła się w ostatnich latach ilość lokalnych powodzi. Przykładem tego jest rzeka Węgiełka.

Utrzymanie i eksploatacja urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zgodnie z Ustawą z dnia 18 lipiec 2001 r. „Prawo Wodne”, spoczywa na właścicielu lub dzierżawcy gruntu lub spółce wodnej, do której rolnik wnosi świadczenie finansowe. Jakość wykonywanych robót przez spółkę wodną zależy od wysokości i stopnia ściągalności świadczeń.

Na terenie powiatu makowskiego istnieje tylko jedna gminna spółka wodna obejmująca swoim zasięgiem działania tereny rolne Gminy Karniewo. Spółka działa prężnie i efekty działalności widać w terenie. Na terenie pozostałych gmin ze względu na brak spółek konserwację wykonują sami rolnicy, ale efekty są słabe lub w większości przypadków konserwacji jest brak. Brak należytej konserwacji urządzeń melioracji szczegółowych może być powodem do cofnięcia płatności bezpośrednich do gruntów rolnych, ponieważ grunty rolne nie są utrzymane we właściwej kulturze rolnej. Brak dostatecznej konserwacji, a w wielu przypadkach brak jakiegokolwiek powoduje przyspieszone starzenie fizyczne obiektów melioracyjnych.

Niewątpliwie nawodnienia są tym działem melioracji, który objęty został w Polsce najsilniejszym kryzysem. W przypadku powiatu makowskiego lokalizacja nawodnień dotyczy wyłącznie użytków zielonych i są to nawodnienia grawitacyjne zwłaszcza podsiąkowe. Jazy występują na dwóch rzekach: Orzyc w km 55+650 / miejscowość Krasnosielc / i w km 61+850 / miejscowość Drażdżewo /. Jazy te mają światło 12 m i maksymalną wysokość piętrzenia 1,6 m w przypadku jazu w Krasnosielcu i 2,4 m w przypadku jazu w Drażdżewie.

Siedem jazów o maksymalnej wysokości piętrzenia 1,6 m znajduje się na rzece Róż. Rozwój nawodnień (zwłaszcza na użytkach zielonych) zasługuje na szczególne poparcie. Dotyczy to zarówno modernizacji urządzeń istniejących jak i nowych. Konieczne jest znaczne zwiększenie zakresu nawodnień.

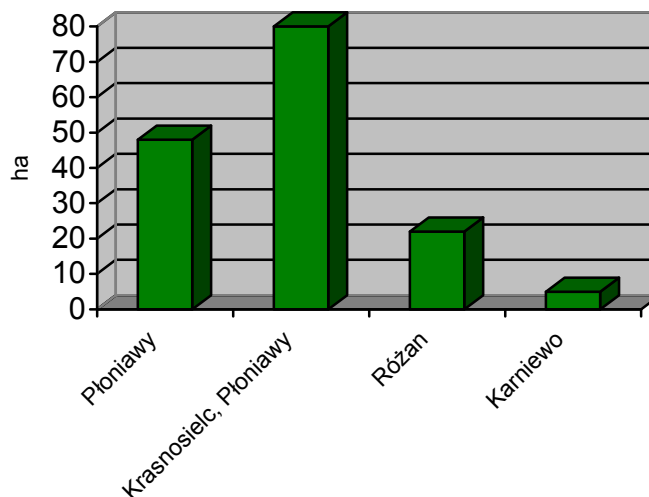
Systemy melioracji spełniające rolę odwodnień lub nawodnień użytków rolnych stanowią istotny element gospodarowania zasobami wodnymi. Unia Europejska dąży do stworzenia modelu zlewniowego gospodarowania tymi zasobami.

Użycie terminu dbałość oznacza tu prowadzenie należytej konserwacji lub renowacji, a także racjonalne wykorzystanie następujących urządzeń melioracyjnych:

- rowów,
- kanałów i rzek.
- sieci drenarskich,
- budowli hydrotechnicznych (zastawki, jazy, przepusty, mosty, wały przeciwpowodziowe).

Ze względu na szeroki zakres funkcjonalny i użytkowy ww. urządzeń główne uwagi powinny zostać skupione na rowach. Rowy najczęściej spełniają funkcję urządzeń odwadniających lub nawadniających. W przypadku sieci drenarskich są odbiornikiem wody spływającej z pól, w wobec powyższego musi być zapewniona ich właściwa drożność dla przepływu wody. W przeciwnym wypadku sieci drenarskie będą ulegały degradacji zasygnalizować problem opłacalności produkcji rolnej, w szczególności produkcji łąkarskiej. Bez zapewnienia długoletniej opłacalności nie można liczyć na prawidłową eksploatację istniejących urządzeń odwadniających, a zwłaszcza nawadniających ani na prawidłowy przebieg transformacji melioracji rolnych.

Rys. 3 Zestawienie zbiorników retencyjnych przewidzianych do realizacji w latach 2007-2013 w powiecie makowskim

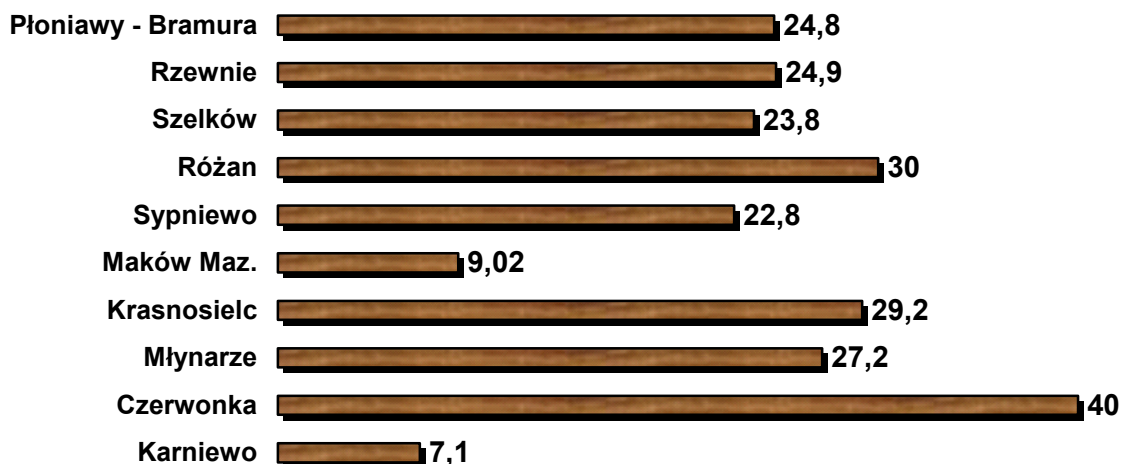

Źródło: Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie

Lasy w powiecie makowskim zajmują powierzchnię 26 677 ha, w tym lasów prywatnych jest 15 356 ha. Według rejonizacji przyrodniczo – leśnej obszar powiatu makowskiego zaliczono do IV Krainy Mazowiecko – Podlaskiej, w skład, którego wchodzi: obręb Sławki, obręb Sęborki, obręb Różan i obręb Pułtusk. Obręby te znajdują się na terenie trzech Nadleśnictw: Pułtusk, Parciaki i Ostrołęka. Zwiększenie

lesistości w powiecie jest trwałym elementem polityki ekologicznej i gospodarczej. Lesistość w powiecie szacuje się na około 25 %. Dla porównania w województwie mazowieckim wynosi ona 22 %, zaś w kraju 28 %. Procentowy udział lasów w gminach przedstawia się następująco:

Rys. 4 Procentowy udział lasów w gminach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gmin.

Podstawowym czynnikiem produkcji leśnej jest siedlisko leśne. Największy udział mają siedliska Bśw – 51,7 % oraz BMśw – 18,6 %. Dość znaczny udział ma również Bs – 11,2 %. Siedliska lasowe zajmują łącznie 9,9 % powierzchni. W ostatnim dziesięcioleciu zmiany w układzie siedlisk były bardzo nieznaczne i wynikały z przyłączenia nowych gruntów oraz prowadzonych zabiegów fitomelioracyjnych.

W strukturze wiekowej drzewostanów przeważają drzewa 40 – 80 letnie, na drugim miejscu plasują się drzewa poniżej 40 lat, zaś najmniej stanowią drzewa powyżej 80 lat. Złożoność drzewostanów jest warunkiem równowagi i stabilności ekosystemów. W powiecie makowskim bogactwo gatunkowe drzewostanów przedstawia się następująco:

- drzewostany jednogatunkowe - 39,32 % powierzchni,
- drzewostany dwugatunkowe - 30,42 % powierzchni,
- drzewostany trzygatunkowe - 16,01 % powierzchni,
- drzewostany cztero- i więcej gatunkowe - 14,25 % powierzchni.

Z analizy struktury drzewostanów wynika, że prawie 100 % powierzchni drzewostanów stanowią drzewostany o budowie jednopiętrowej. W ostatnim dziesięcioleciu nastąpił wzrost średniego wieku, przeciętnego zapasu i przyrostu, zbliżając się do średnich krajowych.

6.1. Podmioty gospodarcze

6.2. Oczekiwania inwestycyjne

Strefę gospodarczą powiatu makowskiego stanowi 3554 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w dniu 31 grudnia 2004 roku. Większość z

tych podmiotów (ponad 90%- 2977) to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Świadczy to o dużym zainteresowaniu mieszkańców powiatu zakładaniem własnych firm. Wśród osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej w systemie REGON na 31 grudnia 2004 r. w powiecie znajdowało się:

- **66 spółek handlowych, w tym 13 z udziałem kapitału zagranicznego;**
- **161 spółek cywilnych,**
- **35 spółdzielni**

Jednym z najnowocześniejszych zakładów produkcyjnych na terenie powiatu jest Zakład Mleczarski „ONKEN” w Makowie Mazowieckim. Liczącymi się zakładami w powiecie są: M.G.T. „BOLT” spółka z o.o. w Makowie Maz., „NAREW STYL” w Róźnie, „DREWMAK” w Ulaskach, „LECHRIS” w Makowie Maz., ZPH „MASTEX” w Makowie Maz., „PRIMA-R” w Makowie Mazowieckim „KORTEX” S.C. w Chrzanowie, „GETMOR” w Chrzanowie, „DUAL” – Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe S.C w Krasnosielcu, „POLINDUS” w Gąsowie, „MS-BUD” w Rzewniu, „PIOTREX” w Węgrzynowie, „ROL-BRAT” w Żabinie Karniewskim, „JOL-MET” w Płoniawach – Bramurze, „PHU RAWA” w Starych Glinkach, „Usługi Transportowe” w Sypniewie, „CENTROBUD” w Makowie Maz., „POŻ-BIS” w Makowie Maz., „FRIGO TRANSPORT & SPEDYCJA w Makowie Maz., Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów „AUTO-JEŻ” w Węgrzynowie, Spółdzielnia Zaopatrzenia i Zbytu „SCH” w Makowie Maz., „GOZANA” w Makowie Maz.,

Z myślą o nowych inwestorach każda z gmin rezerwuje tereny pod budownictwo związane z obsługą ruchu samochodowego, usługi turystyczno – rekreacyjne, przemysł rolno – spożywczy i działalność produkcyjną.

Blisko położona aglomeracja warszawska stwarza szansę na rozwój sektora usług oraz różnych form podwykonawstwa, czy produkcji na rzecz większych kontrahentów.

Przynależność powiatu do obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski” predysponuje region do rozwoju rolnictwa ekologicznego i związanego z nim przetwórstwa rolno – spożywczego oraz turystyki. Szansą na rozwój powiatu są również powstające gospodarstwa agroturystyczne.

Biorąc pod uwagę oczekiwania inwestycyjne powiatu na uwagę zasługują:

- infrastruktura drogowa,
- inwestycje związane pośrednio i bezpośrednio z ochroną środowiska (powiatowe wysypisko odpadów komunalnych bądź inny zintegrowany system gospodarki odpadami: oczyszczalnie ścieków i kanalizacja, ochrony wody i ujęć wodnych),
- budowa nowych i renowacja istniejących obiektów sportowych,
- racjonalne zagospodarowanie terenów i obiektów po upadłych przedsiębiorstwach (państwowych, prywatnych spółdzielniach rolniczych),
- inwestycje w przetwórstwo rolno-spożywcze, uwzględniające rolniczy charakter powiatu i możliwości producentów rolnych oraz tworzenie nowych miejsc pracy,
- inwestycje w bazę turystyczną i zagospodarowanie terenów atrakcyjnych pod względem krajobrazowym (pensjonaty, hotele, stacje wodne, wypożyczalnie sprzętu),
- agroturystyka.

Nie jest to bynajmniej zamknięty katalog oczekiwań. Każda inicjatywa, która wpływa na poprawę gospodarczą wizerunku powiatu, jest mile widziana.

7. Strefa społeczna

7.1. Bezrobocie

Bezrobocie jest integralną częścią gospodarki rynkowej. Poprzez swoje cechy i rozmiary staje w rzędzie najważniejszych i jednocześnie najtrudniejszych do rozwiązania problemów ekonomicznych, politycznych i społecznych. O zmniejszeniu liczby pracujących w gospodarce narodowej zdecydowały przede wszystkim procesy zmian własnościowych, restrukturyzacja niektórych dziedzin gospodarowania, przeobrażenia organizacyjne w przedsiębiorstwach oraz zmiany w stosowanej technice i technologii.

Jak wynika ze statystyk Powiatowego Urzędu Pracy w Makowie Maz. na dzień 31 grudnia 2005 liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne wynosiła 5 180 (w tym 2 390 kobiet). Natomiast stan bezrobocia na dzień 31 grudnia 2006 wynosił 4763 (w tym 2 219 kobiet). W omawianym okresie nastąpił spadek liczby bezrobotnych o 417 osób. Najistotniejszymi przyczynami rejestracji osób bez pracy są:

1. Opłacanie przez urząd składek na ubezpieczenie zdrowotne za bezrobotnych bez prawa do zasiłku,
2. Niski przyrost nowych miejsc pracy (rosnące obciążenia organizacyjne i finansowe związane z zatrudnieniem pracowników)

Na ogólną liczbę 4 763 bezrobotnych (dane na dzień 31.12.2006) – 3 576 mieszka na wsi, co stanowi 75,08% ogółu. Główną przyczyną takiego stanu jest utrata pracy w mieście. Bezrobocie dotyka przede wszystkim ludzi młodych w wieku do 34 roku życia, często nie posiadających odpowiedniego wykształcenia lub kwalifikacji.

Tabela 8. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy na dzień 31.12.2006 r.

Tabela 8.a. Bezrobotni ogółem

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (z rubryki 1)					
				do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow.24	długo-trwale bezrobotni	do 25 roku życia	pow. 50 roku życia	bez kwalifikacji zawodowych	samotnie wychowujący dziecko do 7 roku życia	niepełnosprawni
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	01	188	188	x	x	x	x	x	52	68	19	59	5	5
	1-3	02	427	x	427	x	x	x	x	149	189	58	150	3	9
	3-6	03	475	x	x	475	x	x	x	138	208	48	137	9	6
	6-12	04	669	x	x	x	669	x	x	296	293	67	237	11	8
	12-24	05	781	x	x	x	x	781	x	779	251	93	253	15	4
	pow. 24	06	2223	x	x	x	x	x	2223	2050	294	472	837	37	17
Wiek	18-24	07	1303	68	189	208	293	251	294	816	1303	x	499	29	6
	25-34	08	1312	56	97	114	167	241	637	867	x	x	335	41	13
	35-44	09	863	27	50	62	99	123	502	709	x	x	293	8	5
	45-54	10	1008	34	72	76	86	124	616	836	x	x	392	2	14
	55-59	11	242	3	16	15	21	37	150	205	x	x	136	0	10
	60-65	12	35	0	3	0	3	5	24	31	x	x	18	0	1
Wykształcenie	wyższe	13	171	14	29	22	30	37	39	101	52	7	x	3	3
	policealne i średnie zawodowe	14	1055	48	103	135	199	191	379	739	388	125	x	18	9
	średnie ogólnokształcące	15	507	27	73	81	126	87	113	323	326	39	444	10	1
	zasadnicze zawodowe	16	1758	60	132	159	196	283	928	1403	339	259	x	19	20
	gimnazjalne i poniżej	17	1272	39	90	78	118	183	764	898	198	327	1229	30	16
Staż pracy ogółem	do 1 roku	18	624	31	60	66	58	51	358	521	132	96	236	15	7
	1-5	19	850	52	79	98	108	141	372	612	145	72	252	16	7
	5-10	20	489	26	40	38	76	86	223	355	7	58	135	5	7
	10-20	21	506	20	36	40	62	89	259	394	x	145	171	4	5
	20-30	22	341	13	29	49	53	59	138	237	x	202	88	0	6
	30 lat i więcej	23	52	3	6	16	9	5	13	23	x	48	13	0	3
	bez stażu	24	1901	43	177	168	303	350	860	1322	1019	136	778	40	14
Ogółem	25	4763	188	427	475	669	781	2223	3464	1303	757	1673	80	49	

Tabela 8.b. Bezrobotne kobiety

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (z rubryki 1)					
				do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow.24	długo-trwale bezrobotni	do 25 roku życia	pow. 50 roku życia	bez kwalifikacji zawodowych	samotnie wychowujący dziecko do 7 roku życia	niepełnosprawni
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	26	77	77	x	x	x	x	x	21	33	5	23	5	2
	1-3	27	174	x	174	x	x	x	x	68	78	15	64	3	4
	3-6	28	246	x	x	246	x	x	x	84	103	15	82	8	3
	6-12	29	314	x	x	x	314	x	x	164	152	18	115	10	0
	12-24	30	331	x	x	x	x	331	x	329	109	22	110	14	2
	pow. 24	31	1077	x	x	x	x	x	1077	953	144	170	366	32	9
Wiek	18-24	32	619	33	78	103	152	109	144	406	619	x	261	26	2
	25-34	33	680	22	44	63	72	120	359	441	x	x	148	37	7
	35-44	34	421	8	27	37	50	42	257	350	x	x	129	7	2
	45-54	35	448	13	23	41	36	53	282	376	x	x	185	2	8
	55-59	36	51	1	2	2	4	7	35	46	x	x	37	0	1
Wykształcenie	wyższe	37	115	5	20	19	21	26	24	70	40	1	x	3	1
	połowe i średnie zawodowe	38	611	26	47	78	107	102	251	456	195	48	x	17	4
	średnie ogólnokształcące	39	325	12	40	54	82	53	84	218	200	27	289	10	0
	zasadnicze zawodowe	40	688	21	36	57	68	86	420	585	111	65	x	16	7
	gimnazjalne i poniżej	41	480	13	31	38	36	64	298	290	73	104	471	26	8
Staż pracy ogółem	do 1 roku	42	303	13	27	41	25	25	172	259	77	28	93	14	2
	1-5	43	409	26	30	59	48	61	185	289	73	25	103	15	2
	5-10	44	227	11	17	17	34	42	106	174	1	25	57	4	4
	10-20	45	256	7	14	26	29	38	142	204	x	74	84	4	3
	20-30	46	120	4	10	22	21	23	40	81	x	53	28	0	1
	30 lat i więcej	47	3	1	0	2	0	0	0	0	x	2	1	0	0
	bez stażu	48	901	15	76	79	157	142	432	612	468	38	394	35	8
Ogółem	49	2219	77	174	246	314	331	1077	1619	619	245	760	72	20	

Źródło: PUP w Makowie Mazowieckim

Tabela nr 8.b.

Tabela 9. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg miast i gmin, stan w dniu 31.12.2006r.

Miasta / Gminy		Liczba zarejestrowanych bezrobotnych						
		Ogółem	Kobiety	z prawem do zasiłku		Do 25 roku życia	Długotrwale bezrobotni	Powyżej 50 roku życia
				ogółem	Kobiety			
m.	Maków Mazowiecki	1111	537	184	81	216	640	263
gm.	Czerwonka	274	123	19	9	76	225	39
gm.	Karniewo	448	224	57	27	161	339	57
gm.	Krasnosielc	748	340	86	18	233	579	87
gm.	Młynarze	143	58	7	1	54	121	16
gm.	Płoniawy - Bramura	654	327	68	21	157	513	86
m.	Różan	346	162	54	26	129	370	68
gm.	Różan	155	69	19	9			
gm.	Rzewnie	233	95	24	5	71	180	36
gm.	Sypniewo	294	132	29	6	104	229	42
gm.	Szelków	357	152	48	22	102	268	63
RAZEM		4763	2219	595	225	1303	3464	757

Źródło: PUP w Makowie Mazowieckim

Tabela nr 9

Zadania polegające na poprawie sytuacji społecznej w powiecie:

- dynamizacja rynku pracy,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- integracja wszystkich podmiotów działających na rynku pracy,
- ograniczenie bezrobocia poprzez ochronę istniejących miejsc pracy i tworzenie nowych,
- podniesienie standardów usług,
- pozyskiwanie nowych inwestorów.

7.2 Rozmiar i zakres potrzeb mieszkańców dotkniętych negatywnymi skutkami zjawisk społecznych

Obecny okres reform i przebudowy ustroju społecznego w Polsce powoduje gwałtowne zmiany w strukturze społecznej, wywołuje nowe zjawiska społeczne

i odpowiadające im problemy takie jak bezrobocie, sieroctwo społeczne, ubóstwo oraz różne formy patologii i nasilające się zaburzenia psychiczne. Przedstawiona poniżej diagnoza problemów społecznych występujących w powiecie makowskim pozwoli stwierdzić co należy zmienić aby ograniczyć negatywne zjawiska występujące w życiu społeczności powiatu makowskiego. Zadania z zakresu pomocy społecznej na szczeblu gmin realizowane są przez Ośrodki Pomocy Społecznej, natomiast na szczeblu powiatu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. W ramach realizacji zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej udzielana jest pomoc finansowa ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Biorąc pod uwagę wzrost w ostatnich latach liczby osób z różnymi niepełnosprawnościami, a także analizę potrzeb tych osób i ich rodzin należy stwierdzić, że osoby te borykają się z różnymi problemami. Często wymagają pomocy finansowej, wsparcia w postaci pomocy psychologa i porad prawnych a także umożliwienia korzystania z systemu środowiskowego wsparcia. Znaczna liczba osób niepełnosprawnych nie jest w stanie samodzielnie funkcjonować oraz zapewnić sobie odpowiednich warunków bytowych i kontaktów społecznych. Od szeregu lat zarówno w kraju, jak i w powiecie spada współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Rynek pracy charakteryzuje się bardzo słabą dynamiką tworzenia miejsc pracy. W 2005r. w powiecie makowskim utworzono 8 nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. W 2006r. nie powstało żadne nowe miejsce pracy.

Według danych statystycznych dostępnych po przeprowadzonym spisie powszechnym zakłada się, że w powiecie makowskim zamieszkuje około 5 005 osób niepełnosprawnych prawnie, w tym 2 573 mężczyzn i 2 432 kobiety. W miastach powiatu makowskiego zamieszkuje 1 372 osoby, natomiast ponad 70% tj. 3 633 osoby niepełnosprawne zamieszkuje na terenach wiejskich charakteryzujących się trudnym dostępem do usług medycznych i rehabilitacyjnych. Dostępne dane statystyczne wskazują również, że liczba osób niepełnosprawnych aktywnych zawodowo w powiecie makowskim jest niewielka i wynosi 1 013 osób w tym tylko ok. 887 osób pracuje zawodowo. Pozostałe osoby to bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy. Wśród ogólnej liczby osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie powiatu makowskiego 3 986 osób było biernych zawodowo a 6 osób nie posiadało ustalonego statusu na rynku pracy.

Przemiany ustrojowe w państwie spowodowały gwałtowny wzrost bezrobocia, które jest przyczyną trudnej sytuacji materialnej obywateli. Przeważająca część ludności, zwłaszcza z małych miasteczek i wsi, żyje w coraz trudniejszych warunkach, często w biedzie i nędzy. Zjawisko to wystąpiło masowo w powiecie makowskim i jest tym bardziej niepokojące, że dotyczy rodzin wielodzietnych i rozwojowych. Przyczyną wzrostu bezrobocia jest likwidacja zakładów pracy, likwidacja miejsc pracy w zakładach i wzrost liczby absolwentów szkół. Bezrobotni z wyższym wykształceniem mają większą szansę znalezienia pracy niż osoby z wykształceniem średnim i zasadniczym. Jeszcze kilka lat temu wielu mieszkańców naszego powiatu znajdowało zatrudnienie w Warszawie lub okolicach, ostatnio i tam jest coraz trudniej o pracę.

W powiecie makowskim jest wiele rodzin niewydolnych w wypełnianiu funkcji, jakie powinna spełniać rodzina. Rodziny te najczęściej odznaczają się zaburzona strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego. Zjawiska występujące w tych rodzinach to nadużywanie alkoholu, przemoc, łamanie norm społeczno-prawnych. Dziecko żyjące w takich warunkach narażone jest na przeżywanie traumatycznych doświadczeń. Mając problemy rodzinne lub niepowodzenia szkolne, łatwo popadają w konflikty z rówieśnikami i środowiskiem. Ich trudna sytuacja powoduje, że są one odrzucane, więc chętniej przebywają na ulicy, w parku, na melinie niż w domu czy szkole. Tym

dzieciom należy zacząć pomagać wcześniej, aby nie dopuścić do przestępczości. Bardzo pomocną formą wsparcia dla wymienionej grupy są środowiskowe ogniska wychowawcze. Patologie społeczne i trudna sytuacja ekonomiczna rodzin doprowadziły do wzrostu ilości rozwodów, a ostatnio również separacji.

Dzieci z rozbitych rodzin często stają się sierotami społecznymi, częściej również popadają w konflikt z prawem. Zaniedbania opiekuńcze mogą powodować upośledzenie zdrowotne dzieci, często również choroby psychiczne. Dla tych dzieci organizujemy opiekę zastępczą zgodnie z postanowieniem sądu.

W powiecie makowskim funkcjonuje 37 rodzin zastępczych, w których przebywa 70 dzieci. Rodziny te otrzymują pomoc pieniężną. PCPR udziela również wsparcia finansowego 30 pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i 5 pełnoletnim wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2006r. Poradnia Rodzinna objęła swoją działalnością 499 osób, z czego 159 osób uzależnionych od alkoholu oraz 167 osób współuzależnionych. Wskazane liczby osób zarejestrowanych w Poradni nie pokazują jednak całej skali problemu. Wiele bowiem osób skierowanych do placówki w wyniku Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz postanowienia sądowego zobowiązującego do leczenia z uzależnienia od alkoholu nie podejmuje terapii. W 2006r. w Poradni Rodzinnej 16 osobom udzielono porad z zakresu przeciwdziałania narkomanii kierując te osoby na leczenie stacjonarne. Łącznie w 2006r. placówka udzieliła 4 358 porad, z czego 455 udzielono z zakresu różnych dziedzin prawa.

Poradnia Rodzinna współpracuje z wieloma instytucjami z terenu całego powiatu makowskiego, a także Powiatową Komendą Policji w Makowie Mazowieckim. W ubiegłym roku Policja przeprowadziła 4 568 interwencji, z czego 1 200 stanowiły interwencje domowe w zakresie przemocy w rodzinie, podłożem których było nadużywanie alkoholu 151 osób zostało zatrzymanych w policyjnej izbie wytrzeźwień. W 112 przypadkach w/w interwencji rozpoczęto procedurę Niebieskiej Karty. 11 spraw, w których prowadzona była procedura Niebieska Karta, przekazanych zostało do Prokuratury Rejonowej w Przasnyszu z wnioskiem o skierowanie do sądu.

W każdej gminie powiatu makowskiego funkcjonuje powołana Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, których zadaniem jest kierowanie osób uzależnionych po pomoc specjalistyczną. W samym tylko Makowie Mazowieckim odbyło się 12 posiedzeń komisji, z czego 26 odbyło się z wniosku Policji, natomiast 39 na wnioski rodzin. 78 osób zwróciło się o interwencję Komisji, w tym 51 osób uzależnionych.

Z przedstawionej diagnozy problemów społecznych wynika, że rozszerza się krąg osób korzystających z pomocy społecznej. W placówkach pomocy społecznej zaczynają pojawiać się ludzie oczekujący wsparcia, którzy nigdy nie musieli i nie chcieli przyjmować pomocy społecznej. Zgłaszają się o pomoc w momentach kompletnego zagubienia, kiedy przekonują się, że w nowej rzeczywistości ich umiejętności przystosowawcze, zaradność, zawodowa sprawność okazują się mało przydatne. Najczęściej są to osoby w tzw. sile wieku, które utraciły dotychczasową pracę, a nowej znaleźć nie są w stanie. Bywają jednak - i to wcale nierzadko ludzie młodzi, którzy na skutek jakichś dramatycznych wypadków losowych nie mogą zapewnić sobie materialnej niezależności. W takich przypadkach udzielana pomoc musi być połączona ze wsparciem psychologicznym

8. Instytucje użyteczności publicznej

8.1. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

W roku szkolnym 2006/2007 na terenie powiatu makowskiego funkcjonuje 29 szkół podstawowych publicznych, w tym jedna prowadzona przez stowarzyszenie oraz trzy filie.

Rozmieszczenie szkół podstawowych i gimnazjów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 10. Szkoły podstawowe, gimnazja, uczniowie – wg stanu w dniu 30.09.2006 r. (wg sprawozdań S – bez szkół specjalnych)

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe	Uczniowie w szkołach podstawowych	Gimnazja	Uczniowie w gimnazjach	Razem uczniowie
Powiat Makowski	29+3 filie (w tym 1 prowadzona przez stowarzyszenia)	37 60	13	2175	5935 (w tym 5 uczniów w szkole prowadzonej przez stowarzyszenie)
m. Maków Maz.	2	886	2	499	1385
gm. Czerwonka	1 1 (prowadzona przez stowarzyszenia)	141 (5)	1	92	233
gm. Sypniewo	2	272	2	179	451
gm. Szelków	1+1 filia	192	1	105	297
gm. Rzewnie	4	252	1	153	405
gm. Karniewo	4	448	1	251	699
gm. Płoniawy-Bramura	7	500	2	271	771
gm. Różan	1+1 filia	316	1	210	526
gm. Młynarze	2	137	1	91	228
gm. Krasnosielc	4+1 filia	611	1	324	935

Tabela nr 10

Tabela 11. Szkoły ponadgimnazjalne rok szkolny 2006/2007

W powiecie makowskim funkcjonują cztery szkoły średnie, w tym trzy zespoły szkół oraz liceum ogólnokształcące jako szkoła samodzielna.

Są to następujące szkoły:

Tabela 11. a. Zespół Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim.

W strukturę zespołu wchodzi szkoły:

Lp.	Szkoła	Profil/zawód	Liczba uczniów	Razem
1.	Liceum Ogólnokształcące nr II		154	154
2.	Liceum profilowane	profil: ekonomiczno – administracyjny socjalny usługowo – gospodarczy	96 126 85	307
3.	Technikum	zawód: technik mechanik technik agrobiznesu technik organizacji usług gastronomicznych technik żywienia i gospodarstwa domowego technik handlowiec	16 119 26 48 34	243
4.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	zawód: kucharz małej gastronomii elektromechanik mechanik pojazdów samochodowych sprzedawca piekarz cukiernik fryzjer rzeźnik wędliniarz mechanik operator maszyn rolniczych monter i instalacji i urządzeń sanitarnych lakiernik	64 21 61 20 31 8 13 6 7 1 1	233
				937- młodzież
5.	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych		20	20
Razem				957

Tabela nr 11.a.

Tabela 11.b. Zespół Szkół w Rózanie

Lp.	Szkoła	Profil/zawód	Liczba uczniów	Razem
1.	Liceum Ogólnokształcące		110	110
2.	Liceum Profilowane	profil: ekonomiczno - administracyjny	39	39
3.	Technikum	zawód: technik agrobiznesu technik mechanizacji rolnictwa	16 84	100
4.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	zawód: mechanik pojazdów samochodowych	25	278 - młodzież
		piekarz	1	
		cukiernik	1	
		fryzjer	2	
5.	Technikum Uzupełniające dla dorosłych	zawód: technik mechanik	16	16
Razem				294

Tabela nr 11.b.

Tabela 11.c. Zespół Szkół w Krasnosielcu

Lp.	Szkoła	Profil/zawód	Liczba uczniów	Razem
1.	Liceum Ogólnokształcące		87	87
2.	Liceum Profilowane	profil: rolniczo – spożywczy usługowo - gospodarczy	55 29	84
Razem				84

Tabela nr 11.c.

Tabela 11.d. Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie – Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim

Lp.	Szkoła	Profil/zawód	Liczba uczniów	Razem
1.	Liceum Ogólnokształcące		512	512 - młodzież
2.	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych		22	22
3.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych		12	12
Razem				546
Ogółem	młodzież			1811
	dorośli			70

Tabela nr 11.d.

Tabela 11.e. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Makowie Mazowieckim

Lp.	Szkoła	Profil/zawód	Liczba uczniów	Razem
1.	Szkoła Podstawowa Specjalna		34	34
2.	Publiczne Gimnazjum Specjalne		43	43
3.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	zawód: kucharz małej gastronomii mechanik pojazdów samochodowych	10 17	27
4.	Szkoła Przystosowująca do Pracy		28	28
Razem				132

Tabela nr 11.e.

Tabela 11.f. Zespół Szkół w Jaciążku z siedzibą w Makowie Mazowieckim

Lp.	Szkoła	Profil/zawód	Liczba uczniów	Razem
1.	Publiczne Gimnazjum przy Ośrodku Szkolenia i Wychowania	szkoła z oddziałami przystosowującymi do pracy	44	44
Razem				44
Razem wszystkie szkoły		młodzież		1987
		dorośli		70
Ogółem				2057

Tabela nr 11.f.

11.g. Centrum Kształcenia Praktycznego

W Centrum Kształcenia Praktycznego odbywają się zajęcia praktyczne dla uczniów Zespołu Szkół w Makowie Mazowieckim i Zasadniczej Szkoły Zawodowej z Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Makowie Mazowieckim

Tabela 12. Niepubliczne szkoły o uprawnieniach szkół publicznych funkcjonujące na terenie powiatu makowskiego

Szkoła	Profil/Zawód	Liczba uczniów
Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych w Makowie Mazowieckim		27
Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych		20

Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych		53
Szkoła Policealna dla dorosłych	zawód: technik informatyk	7
Policealna Szkoła Ochrony „VIP”	zawód: technik ochrony fizycznej osób i mienia	63
RAZEM		170

Tabela nr 12

8.2. Ochrona zdrowia

Największą placówką medyczną na terenie powiatu makowskiego jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Zespół Zakładów Lecznictwa Otwartego i Zamkniętego im. Duńskiego Czerwonego Krzyża w Makowie Mazowieckim. Zakład działa w następujących sektorach: lecznictwo szpitalne, ambulatoryjne lecznictwo specjalistyczne, dializoterapia, pomoc doraźna, podstawowa opieka zdrowotna (Poradnia „K”).

Zasadnicza działalność realizowana jest na bazie szpitala w następujących działach: chirurgia, ortopedia, położnictwo, ginekologia, rehabilitacja, pediatria, oddział noworodkowy, oddział internistyczno – kardiologiczny, oddział internistyczno – nefrologiczny i oddział intensywnej terapii.

Pomoc doraźna opiera się na zintegrowanym systemie ratownictwa medycznego składającym się w przypadku makowskiego powiatu z 3 zespołów wyjazdowych (2 karetki wyjazdowe typu „W” i 1 karetka reanimacyjna typu „R”, rozmieszczone w newralgicznych punktach powiatu) i Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

W strukturach Zakładu działa też 32-łóżkowy Zakład Opiekuńczo-Leczniczy przeznaczony do leczenia osób w wieku podeszłym i niepełnosprawnych.

Makowska stacja dializ jest jedną z największych na terenie Mazowsza liczy bowiem 16 stanowisk dializacyjnych i 2 sale przeznaczone do leczenia dializami otrzewnowymi metodami ADO i CADO.

W ramach ambulatoryjnego lecznictwa szpitalnego w strukturach zakładu funkcjonują następujące poradnie: dermatologiczna, diabetologiczna, endokrynologiczna, neurologiczna dla dzieci i dorosłych, otolaryngologiczna, onkologiczna, rehabilitacyjna, reumatologiczna, zdrowia psychicznego, położniczo-ginekologiczna, chirurgiczna, ortopedyczna, kardiologiczna, nefrologiczna, neonatologiczna, medycyny pracy, logopedyczna, gastroenterologiczna.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Zespół Zakładów Lecznictwa Otwartego i Zamkniętego im. Duńskiego Czerwonego Krzyża jest największym pracodawcą na terenie powiatu, zatrudnia średnio 570 osób. Zakład świadczy usługi na najwyższym poziomie co potwierdzają liczne certyfikaty zewnętrznych systemów opiniujących. Warto wymienić akredytację Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia, certyfikaty ISO 9001:2000 i 14001, Mazowiecką Nagrodę Jakości, tytuł Szpitala Przyjaznego Dziecku i Srebrną Kartę Lidera Bezpieczeństwa Pracy.

III. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

1. Infrastruktura techniczna i infrastruktura społeczna

Lp	Nazwa planowanego działania	Czas realizacji	Koszt w zł	Źródła finansowania	Oczekiwane rezultaty
1	2	3	4	5	6
1	Przebudowa drogi powiatowej nr 3227 Przasnysz - Baranowo, odcinek o długości 5,112 km: poszerzenie istniejącej nawierzchni bitumicznej do 5,5 m, warstwa ścieralna nawierzchni 28116 m ²	2007-2008	1700 000,00	Budżet powiatu, budżet gminy Krasnosielc, dofinansowanie z rezerwy subwencji ogólnej	- zwiększenie natężenia ruchu na drodze, - skrócenie czasu przejazdu, - zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, - zwiększenie komfortu jazdy
2	Przebudowa drogi powiatowej nr 2127 Węgrzynowo – Bogdalec – Romanowo, odcinek o długości 1,79 km: nawierzchnia z betonu asfaltowego na powierzchni 8950 m ²	2007	300 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, budżety gmin: Karniewo, Płoniawy Bramura	- zmniejszenie kosztów utrzymania drogi (likwidacja odcinka o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa nr 57) - zwiększenie komfortu jazdy
3	Przebudowa drogi powiatowej nr 2132 Młynarze – Sławkowo, droga o długości 8,600 km: poszerzenie istniejącej 4,0 m nawierzchni do 5,5 m, korekta skrzyżowania z drogą powiatową nr 28357 i z drogą gminną w m. Sławkowo. Warstwa ścieralna z betonu asfaltowego KR-2 o grubości 5 cm- powierzchnia ~40.000 m ²	2007-2008	4 128 000,00	Budżet powiatu, środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, budżety gmin: Młynarze, Sypniewo	- polepszenie parametrów technicznych drogi (dostosowanie do wymogów dla drogi klasy Z) - skrócenie czasu przejazdu - zwiększenie bezpieczeństwa (zmodernizowanie 3 skrzyżowań) - zwiększenie nośności drogi

4	Przebudowa drogi powiatowej nr 2122 Rzewnie - Drozdowo, odcinek o długości 2,332 km: wykonanie nawierzchni bitumicznej metodą potrójnego powierzchniowego utrwalenia na powierzchni ~ 13000 m ² .	2007	240 000,00	Budżet powiatu, budżet gminy Rzewnie, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy
5	Przebudowa drogi powiatowej nr 2123 Szelków-Sielc-Chrzczony, odcinek o długości 3,307 km: wykonanie nawierzchni bitumicznej metodą potrójnego powierzchniowego utrwalenia - powierzchnia 16535 m ²	2007-2008	300 000,00	Budżet powiatu, budżety gmin: Rzewnie, Szelków, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy
6	Przebudowa drogi powiatowej nr 3226 Budziska – Budy Prywatne, odcinek o długości 3,385 km: potrójne powierzchniowe utrwalenie na powierzchni 17.000 m ²	2008-2009	340 000,00	Budżet powiatu, budżet gminy Krasnosielc, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie kosztów utrzymania drogi (likwidacja odcinka o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy
7	Przebudowa drogi powiatowej nr 2129 Chrzczonki - Ponikiew Wielka - Czerwonka - Jankowo do drogi wojewódzkiej 626, odcinek o długości 6,487 km: nawierzchnia bitumiczna wykonana metodą potrójnego powierzchniowego utrwalenia na powierzchni 32500 m ²	2008-2009	620 000,00	Budżet powiatu, środki z funduszy strukturalnych UE, budżety gmin; Czerwonka i Różan	<ul style="list-style-type: none"> - skrócenie czasu przejazdu - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (krajowa nr 61 i woj nr 626), - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie nośności drogi

8	Przebudowa drogi powiatowej nr 2110 Młodzianowo - Łazy, odcinek o długości 10,130 km: poszerzenie istniejącej nawierzchni bitumicznej o szerokości 3,5-4,5 m do szerokości 5,5 m, warstwa ścieralna z betonu asfaltowego KR 1 na powierzchni ~ 51000 m ² : warstwa ścieralna na długości 1,8 km ~ 10000m ² , budowa chodnika, budowa ronda	2008-2009	6400 000,00	Budżet powiatu, środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, budżety gmin: Płoniawy Bramura, Krasnosielc	<ul style="list-style-type: none"> - skrócenie czasu przejazdu - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (krajowa nr 57 i woj nr 544), - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego: przebudowa skrzyżowania w m. Płoniawy (budowa ronda), budowa chodnika.
9	Przebudowa drogi powiatowej nr 2120 Łaś - Perzanowo, odcinek o długości 2,027 km: nawierzchnia bitumiczna na powierzchni 10150 m ²	2007-2008	200 000,00	Budżet powiatu, budżety gmin: Czerwonka i Rzewnie	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa nr 60 i 61)
10	Przebudowa ulicy Królowej Bony w m. Różan w ciągu drogi powiatowej nr 2128 Różan - Dzbądz - Brzuze - Rzewnie - Łaś . Długość ulicy 1,150 km.	2010-2011	500 000,00	Budżet powiatu, budżet gminy: Różan	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie parametrów ulicy do wymogów Dz.U nr 43, - skrócenie czasu przejazdu, - zwiększenie nośności ulicy, - zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego
11	Przebudowa drogi powiatowej nr 2128 (odnowa nawierzchni) Różan - Dzbądz - Brzuze - Rzewnie - Łaś, droga o długości 20,260 km: wyrównanie profilu istniejącej	2010-2013	4550 000,00	Budżet powiatu, środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, budżety gmin: Rzewnie, Różan	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie natężenia ruchu na drodze, - skrócenie czasu przejazdu, - zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, - zwiększenie komfortu jazdy

	nawierzchni bitumicznej, ułożenie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego KR-1, powierzchnia 120800 m ²				
12	Przebudowa drogi powiatowej nr 2107 Krasnosielc - Wólka Rakowska, odcinek o długości 3,5 km: nawierzchnia bitumiczna wykonana metodą potrójnego powierzchniowego utrwalenia na powierzchni 17500 m ²	2007-2008	320 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, budżet gminy Krasnosielc	- zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga wojewódzka 544 i powiatowa nr 3227)
13	j.w. odcinek o długości 6,063 km - powierzchnia 32815 m ²	2010-2011	600 000,00		
14	Przebudowa drogi powiatowej nr 2115 Jarzyły – Chełchy – Glinki odcinek o długości 6,165 km: wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego 31000 m ²	2008-2009	1000 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, fundusze strukturalne z UE, budżety gmin Sypniewo i Młynarze	- zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga wojewódzka 626)
15	Przebudowa drogi powiatowej nr 1238 Wróblewo – Krasiniec, odcinek o długości 1,25 km: wyrównane profilu istniejącej nawierzchni bitumicznej, ułożenie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego KR-1 powierzchnia 7500 m ²	2010	260 000,00	Budżet powiatu, budżet gminy Płoniawy Bramura	- zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa nr 57)

16	Przebudowa drogi powiatowej nr 2117 Bronisze - Żabinek (do drogi krajowej nr 60), odcinek o długości 1,235 km: potrójne powierzchniowe utwalenie na powierzchni 6175 m ²	2011	106 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, budżet gminy Karniewo	- zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa nr 60)
17	Przebudowa drogi powiatowej nr 2131 Czerwonka – Krzyżewo – Jaciążek – Szlasy Bure, odcinek o długości 11,630 km: potrójne powierzchniowe utwalenie – powierzchnia 58 150 m ²	2008-2009	1200 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, fundusze strukturalne z UE, budżet gminy Płoniawy	- zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa nr 60, wojewódzka nr 626, drogi powiatowe nr 2111, 2110)
18	Przebudowa drogi powiatowej nr 3238 Przasnysz - Leszno -Karniewo - Przemiarowo, Odc. od m. Helenowo do m. Gościejewo o długości 13,552 km : wyrównanie profilu istniejącej nawierzchni bitumicznej, ułożenie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego KR-1, powierzchnia ~69000 m ²	2008-2010	2500 000,00	Budżet powiatu, środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, budżet gminy: Karniewo	- zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa nr 57, nr 60)
19	Przebudowa drogi powiatowej nr 2111 Ulaski -Krasnosielc, droga o długości 16,257 km: wyrównanie profilu istniejącej nawierzchni bitumicznej, ułożenie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego KR-1, powierzchnia 98000 m ²	2011-2013	3 500 000,00	Budżet powiatu, środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, budżety gmin: Czerwonka, Płoniawy Bramura, Krasnosielc	- zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga wojewódzka nr 626 i 544) -skrócenie czasu przejazdu

20	Przebudowa drogi powiatowej nr 3430 Kozłówka – Krzemień, odcinek o dł. 1,0 km: wyrównanie profilu istniejącej nawierzchni bitumicznej, ułożenie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego KR-1, powierzchni 5.000 m ²	2013	225 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, budżet gminy: Karniewo	-zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - skrócenie czasu przejazdu
21	Przebudowa drogi powiatowej nr 2109 Przytuły – Grądy – Klin, odc. o dł. 3,837 km: wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego na powierzchni 19.185 m ²	2012-2013	615 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego lub środki z funduszy strukturalnych UE, budżet gminy Krasnosielc	- zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy
22	Przebudowa drogi powiatowej nr 2114 od drogi woj. Nr 544 Mamino-Glinki - Rafały do drogi woj. Nr 626 , odcinek o długości 6,827 km: potrójne powierzchniowe utwalenie na powierzchni 34135 m ²	2012-2013	680 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, środki z funduszy strukturalnych UE, budżet gminy Krasnosielc, Sypniewo	- zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (drogi wojewódzkie nr 626 i 544)
23	Przebudowa drogi powiatowej nr 2102 od drogi krajowej Nr 60 Kaszewiec - Chelsty - Jawory Stare, odcinek o długości 2,940 km: podbudowa z kruszywa naturalnego stabilizowanego mechanicznie, potrójne powierzchniowe utwalenie na powierzchni ~ 12000m ²	2012-2013	882 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, środki z funduszy strukturalnych UE, budżet gminy Różan	- likwidacja odcinka drogi o nawierzchni gruntowej - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa 60)

24	Przebudowa drogi powiatowej nr 2103 od drogi krajowej Nr 60 Załuzie - Ponikiew Wielka, odcinek o długości 3,980 km: podbudowa z kruszywa naturalnego stabilizowanego mechanicznie, potrójne powierzchniowe utwalenie na powierzchni ~ 16000m2	2011-2013	1 200 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, środki z funduszy strukturalnych UE, budżet gmin: Różan, Czerwonka	- likwidacja odcinka drogi o nawierzchni gruntowej - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa 60)
25	Przebudowa drogi powiatowej nr 2104 Głazewo - Świężki - Sieluń , odcinek o długości 1,382 km: podbudowa z kruszywa naturalnego stabilizowanego mechanicznie, potrójne powierzchniowe utwalenie na powierzchni ~ 5500m2	2012-2013	200 000,00	Budżet powiatu, budżet gminy: Różan, Młynarze	- likwidacja odcinka drogi o nawierzchni gruntowej - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy
26	Przebudowa drogi powiatowej nr 2105 Sieluń - Rupin - Guty Duże, odcinek o łącznej długości 4,670 km: potrójne powierzchniowe utwalenie na powierzchni ~ 19000 m2	2008-2010	500 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, środki z funduszy strukturalnych UE, budżet gmin: Młynarze, Czerwonka	- likwidacja odcinka drogi o nawierzchni gruntowej - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa Nr 61)
27	Przebudowa drogi powiatowej nr 2106 Sadykierz - Strzemieczne, odcinek o długości 1,96 km: podbudowa z kruszywa naturalnego stabilizowanego mechanicznie, potrójne powierzchniowe utwalenie na powierzchni ~ 7840 m2	2011-2013	196 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, budżet gminy Młynarze	- likwidacja odcinka drogi o nawierzchni gruntowej - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa Nr 61)

28	Przebudowa drogi powiatowej nr 2119 Chyliny Nadrzeczne - Makowica do drogi krajowej nr 60 , odcinek o długości 0,684 km: podbudowa z kruszywa naturalnego stabilizowanego mechanicznie, potrójne powierzchniowe utwalenie na powierzchni ~ 3420m2	2013	100 000,00	Budżet powiatu, budżet gminy Szelków	<ul style="list-style-type: none"> - likwidacja odcinka drogi o nawierzchni gruntowej - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (droga krajowa Nr 60)
29	Przebudowa drogi powiatowej nr 3236 Jednorożec - Kuchny Płoniawy Płoniawy, odcinek o długości 3,21 km: potrójne powierzchniowe utwalenie na powierzchni 16050 m2	2012-2013	250 000,00	Budżet powiatu, dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, budżet gminy Płoniawy Bramura	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie kosztów utrzymania drogi(likwidacja odcinka drogi o nawierzchni żwirowej) - zwiększenie nośności - zwiększenie komfortu jazdy - zwiększenie dostępności do dróg o wyższej kategorii (drogi wojewódzkie nr 544 i powiatowej nr 3227)
30	Modernizacja bazy Zarządu Dróg Powiatowych i rozbudowa bazy sprzętowo - transportowej	2007-2009	300 000,00	Budżet powiatu	<ul style="list-style-type: none"> - usprawnienie pracy Obwodu Drogowego - zmniejszenie kosztów prac wykonywanych w ramach bieżącego utrzymania - polepszenie warunków bhp dla pracowników ZDP
31	Wymiana podłóg na holu I i II piętro oraz w 5 salach lekcyjnych budynku „B” Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2007-2009	30 000,00	Budżet powiatu, środki MEN	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa estetyki obiektu - poprawa warunków nauki i pracy - poprawa bezpieczeństwa
32	Rozbudowa i wyposażenie obiektów sportowych w ramach modernizacji kompleksu sportowo rekreacyjnego	2007	1 125 282,62	Budżet powiatu, środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa standardu obiektu i urządzeń sportowo-rekreacyjnych - poprawa estetyki - poprawa warunków nauki i pracy

	przy Zespole Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim				- poprawa bezpieczeństwa
33	Remont sali do ćwiczeń gimnastycznych w budynku „B” Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2007-2009	12 000,00	Budżet powiatu	- poprawa estetyki - poprawa warunków nauki i pracy - poprawa bezpieczeństwa
34	Remont 2 łazienek w budynku „B” Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2007-2009	30 000,00	Budżet powiatu, środki MEN,	- poprawa estetyki - poprawa warunków bhp i sanitarnych
35	Wymiana sieci centralnego ogrzewania w budynku „B” Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2009-2013	270 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski	- obniżenie kosztów eksploatacji, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń - pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze
36	Termomodernizacja (wymiana okien, ocieplenie, elewacja, dach, instalacja odgromowa) budynku „A” Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2007-2013	900 000,00	Budżet powiatu, środki strukturalne, unijne, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski	- obniżenie zużycia oleju opałowego - ochrona środowiska naturalnego - zabezpieczenie obiektu przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu
37	Wymiana sieci centralnego ogrzewania w budynku „A” Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2008-2013	300 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, środki unijne, Urząd Marszałkowski	- obniżenie kosztów eksploatacji, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń - pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze
38	Położenie podłóg na holu I,II,III, piętro oraz w salach lekcyjnych budynku „A” Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2008-2013	100 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, środki unijne, Urząd Marszałkowski	- poprawa estetyki - poprawa warunków bhp i sanitarnych

39	Malowanie korytarzy, klatek schodowych, sal lekcyjnych w budynku „A” Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2008-2013	70 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski, środki unijne	- poprawa estetyki - poprawa warunków pracy
40	Remont 7 łazienek w budynku „A” Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2008-2013	80 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski, środki unijne	- poprawa warunków sanitarnych - poprawa estetyki
41	Termomodernizacja budynku Internatu Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2007-2013	900 000,00	Budżet powiatu, środki strukturalne, unijne, środki WFOŚiGW,	- obniżenie zużycia oleju opałowego - ochrona środowiska naturalnego - zabezpieczenie obiektu przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu
42	Remont 3 łazienek w budynku Internatu Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2007-2013	30 000,00	Budżet powiatu, środki MEN,	- poprawa warunków sanitarnych - poprawa estetyki - poprawa warunków pracy
43	Wymiana sieci centralnego ogrzewania i wodociągowej w budynku Internatu, malowanie pomieszczeń Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2009-2013	400 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, środki unijne, Urząd Marszałkowski	- obniżenie kosztów eksploatacji, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń - pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze
44	Naprawa ogrodzenia w Zespole Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2007-2009	20 000,00	Budżet powiatu	- poprawa estetyki - pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze
45	Położenie chodnika w Zespole Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w	2007-2008	30 000,00	Budżet powiatu	- poprawa estetyki - poprawa bezpieczeństwa

	Makowie Mazowieckim				
46	Malowanie Budynku Gospodarstwa Pomocniczego Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2009-2013	20 000,00	Budżet powiatu	- poprawa estetyki
47	Remont łazienek w Budynku Gospodarstwa Pomocniczego Zespołu Szkół im. Żołnierzy Armii Krajowej w Makowie Mazowieckim	2009-2013	5 000,00	Budżet powiatu	- poprawa warunków pracy - poprawa warunków bhp i sanitarnych
48	Wymiana wykładzin na korytarzach (na jednym z wylewką betonową) w Zespole Szkół im. Tadeusza Kościuszki w Krasnosielcu	2007	8 000,00	Budżet powiatu	- poprawa warunków bhp - poprawa estetyki
49	Dokończenie położenia kostki brukowej przy budynku Zespołu Szkół im. Tadeusza Kościuszki w Krasnosielcu	2008	8 000,00	Budżet powiatu	- poprawa estetyki wokół obiektu
50	Docieplenie i remont dachu w Zespole Szkół im. Tadeusza Kościuszki w Krasnosielcu	2009-2010	60 000,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski	- zabezpieczenie budynku przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu - obniżenie kosztów eksploatacji
51	Wymiana dachu w budynku Zespołu Szkół w Różanie	2007-2013	350 000,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski, środki MEN	- zabezpieczenie budynku przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu - obniżenie kosztów eksploatacji

52	Malowanie elewacji zewnętrznej w budynku Zespołu Szkół w Różanie	2007-2013	150 000,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski, środki MEN	- zabezpieczenie budynku przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu - obniżenie kosztów eksploatacji
53	Wymiana instalacji elektrycznej w budynku Zespołu Szkół w Różanie	2007-2013	100 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski	- obniżenie kosztów eksploatacji - poprawa warunków pracy
54	Wymiana instalacji centralnego ogrzewania w budynku Zespołu Szkół w Różanie	2007-2013	130 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski	- obniżenie kosztów eksploatacji, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń - pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze
55	Wymiana stolarki drzwiowej w budynku Zespołu Szkół w Różanie	2007-2013	60 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski	- zabezpieczenie budynku przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu - obniżenie kosztów eksploatacji
56	Wymiana tynków wewnętrznych w budynku Zespołu Szkół w Różanie	2007-2013	150 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski	- obniżenie kosztów eksploatacji - poprawa warunków pracy
57	Zagospodarowanie terenu wokół budynku Zespołu Szkół w Różanie	2009-2013	100 000,00	Budżet powiatu, środki Ministerstwa Sportu	- poprawa warunków pracy - poprawa estetyki obiektu
58	Naprawa przewodów kominowych i wentylacyjnych w budynku Zespołu Szkół w Różanie	2007-2013	20 000,00	Budżet powiatu	- obniżenie kosztów eksploatacji, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń - pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze
59	Termoizolacja (wymiana dachu i jego docieplenie, wykonanie obróbek blacharskich) budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie	2007-2009	463 000,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski, środki strukturalne, unijne, środki WFOŚiGW,	- obniżenie zużycia oleju opałowego - ochrona środowiska naturalnego - zabezpieczenie obiektu przed działaniem czynników atmosferycznych

	Mazowieckim				- poprawa estetyki obiektu
60	Obłożenie gresem antypoślizgowym wytartych i półokrągłych schodów lastrykowych prowadzących z holu dolnego do sali gimnastycznej na hol górny w budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2007	10 000,00	Budżet powiatu	- poprawa bezpieczeństwa - poprawa estetyki obiektu - poprawa warunków pracy
61	Wyburzenie czterech popękanych luksferów w sali gimnastycznej Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim i zamontowanie czterech uchylnych plastikowych okien z wmontowaniem w jedno z nich mechanicznego wentylatora	2007-2009	25 000,00	Budżet powiatu, środki MEN	- poprawa bezpieczeństwa - poprawa estetyki obiektu - poprawa warunków pracy
62	Zamontowanie klimatyzacji w sali komputerowej Liceum Ogólnokształcącego Nr 1 w Makowie Mazowieckim	2007-2008	8 000,00	Budżet powiatu	- poprawa warunków nauki i pracy
63	Rozbudowa systemu monitoringu na terenie Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2007	9 000,00	Budżet powiatu	- poprawa bezpieczeństwa - poprawa warunków pracy
64	Wymiana ogrodzenia boiska szkolnego oraz bramy wjazdowej na teren boiska Liceum Ogólnokształcącego Nr 1 w Makowie Mazowieckim	2007	15 000,00	Budżet powiatu	- poprawa bezpieczeństwa - poprawa estetyki obiektu - poprawa warunków pracy

65	Termoizolacja budynku gospodarczego znajdującego się w sąsiedztwie głównego budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim wraz z wymianą pokrycia dachowego ociepleniem, wymianą okien, drzwi na plastikowe bądź aluminiowe, założeniem nowej instalacji wodnokanalizacyjnej i CO (w budynku zostaną wygospodarowane 3 klasy lekcyjne do nauki języków obcych, powstanie pokój nauczycielski, szatnia dla uczniów, oddzielne WC dla chłopców, dziewcząt i personelu)	2008-2009	230 000,00	Budżet powiatu, środki strukturalne, unijne, środki WFOŚiGW,	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie zużycia oleju opałowego - ochrona środowiska naturalnego - zabezpieczenie obiektu przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu - poprawa warunków nauki i pracy
66	Modernizacja sal lekcyjnych będących w najgorszym stanie technicznym, z montażem projektorów, wieszaków podsufitowych, rolet, tablic, wymianą stolików i krzeseł uczniowskich, szaf do pomocy dydaktycznych i innego sprzętu w budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2008-2009	150 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski, środki unijne	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa - poprawa estetyki obiektu - poprawa warunków pracy
67	Remont kuchni szkolnej i zaplecza kuchennego (wymiana znajdujących się tam urządzeń) w budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2008-2009	50 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski, środki PFRON	<ul style="list-style-type: none"> - usprawnienie pracy - zmniejszenie kosztów prac wykonywanych w ramach bieżącego utrzymania - polepszenie warunków bhp

68	Modernizacja parkietu na holu górnym i dolnym oraz sali gimnastycznej w budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim poprzez cyklinowanie i kilkukrotne lakierowanie utwardzające	2008	20 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa - poprawa estetyki obiektu - poprawa warunków pracy
69	Remont dwóch łazienek dziewcząt, dwóch łazienek chłopców i jednej łazienki dla nauczycieli w budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2008	25 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski, środki PFRON	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków bhp - poprawa warunków sanitarnych - poprawa estetyki
70	Wykonanie według dokumentacji instalacji centralnego ogrzewania wraz z nowym zasilaniem i podłączenie jej do istniejącego pieca olejowego (względnie do miejskiej kotłowni) w budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2009	15 000,00	Budżet powiatu	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów eksploatacji, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń - pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze
71	Wymiana instalacji elektrycznej według opracowanej wcześniej dokumentacji technicznej wraz z demontażem i montażem nowych rozdzielni elektrycznych w budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2009	15 000,00	Budżet powiatu	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów eksploatacji - poprawa warunków pracy
72	Modernizacja instalacji wodnej i kanalizacyjnej w budynku Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2009	60 000,00	Budżet powiatu	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów eksploatacji, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń - pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze

73	Zaprojektowanie i wykonanie sześćdziesięciometrowej bieżni napowietrznej oraz zmodernizowanie istniejącej skoczni w dal, boiska do piłki siatkowej, koszykowej i ręcznej w Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2013 i lata następne	10 000,00	Budżet powiatu	- poprawa bezpieczeństwa - poprawa warunków pracy - poprawa warunków nauki - poprawa estetyki
74	Wykonanie kortu ziemnego do gry w tenisa na bazie mączki ceglanej w Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim. W ramach tej inwestycji wykonane zostanie wysokie, trzysegmentowe ogrodzenie kortu, wraz z monitorowaniem za pomocą kamer	2010	30 000,00	Budżet powiatu, środki MEN	- poprawa warunków nauki i pracy - poprawa estetyki
75	Wykonanie dokumentacji technicznej na budowę drugiej sali gimnastycznej w Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2012	20 000,00	Budżet powiatu	- poprawa warunków nauki i pracy - poprawa warunków bhp
76	Budowa drugiej sali gimnastycznej oraz modernizacja istniejącej sali w Liceum Ogólnokształcącego Nr1 w Makowie Mazowieckim	2012 i lata następne	1 200 000,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Sportu, PFRON, środki unijne	- poprawa bezpieczeństwa - poprawa warunków pracy
77	Opracowania dokumentacji technicznej na budowę dwutorowej	2013 i lata następne	10 000,00	Budżet powiatu	- poprawa warunków nauki i pracy

	kręgielni w Liceum Ogólnokształcącym Nr1 w Makowie Mazowieckim				
78	Budowa kręgielni (montaż urządzeń) w Liceum Ogólnokształcącym Nr1 w Makowie Mazowieckim	2013 i lata następne	250 000,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Sportu, środki unijne	- poprawa warunków nauki i pracy
79	Termomodernizacja budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Makowie Mazowieckim	2007	I Etap 281 025,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski, środki unijne, środki WFOŚiGW	- obniżenie zużycia oleju opałowego - ochrona środowiska naturalnego - zabezpieczenie obiektu przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu
		2008	II Etap 128 390,00		
80	Wymiana centralnego ogrzewania w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Makowie Mazowieckim	2007-2008	64 570,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski	- obniżenie kosztów eksploatacji, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń - pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze
81	Wymiana oświetlenia i instalacji elektrycznej w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Makowie Mazowieckim	2007-2008	52 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski	- obniżenie kosztów eksploatacji - poprawa warunków pracy
82	Zakup pomocy dydaktycznych dla Ośrodka Szkolenia i Wychowywania w Jaciążku z siedzibą w Makowie Maz.	2007-2008	6050,00	Budżet powiatu	- poprawa warunków pracy
83	Wyposażenie pracowni komputerowej w Ośrodku Szkolenia i Wychowywania w Jaciążku z siedzibą w Makowie Maz.	2009	37 720,00	Budżet powiatu	- poprawa warunków pracy - poprawa warunków nauczania

84	Termomodernizacja budynków Centrum Kształcenia Praktycznego (docieplenie murów zewnętrznych, wymianę i docieplenie dachów, wymianę i docieplenie dachów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie ochrony odgromowej)	2007-2013	1000 000,00	Budżet powiatu, środki unijne, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie zużycia oleju opałowego - ochrona środowiska naturalnego - zabezpieczenie obiektu przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu
85	Wykonanie remontów i modernizacji wewnątrz budynków Centrum Kształcenia Praktycznego (malowanie ścian w pomieszczeniach dydaktycznych, wykonanie bezpiecznych, zgodnych z zaleceniami Pip i sanepidu podłóg, zorganizowanie pracowni spawalnictwa pod kontem prowadzenia zajęć kursowych z możliwości uzyskania certyfikatu i zaświadczeń nadających kwalifikacje zawodowe na różne metody spawalnicze)	2007-2013	170 000,00	Budżet powiatu, środki MEN, Urząd Marszałkowski	<ul style="list-style-type: none"> - usprawnienie pracy - zmniejszenie kosztów prac wykonywanych w ramach bieżącego utrzymania - polepszenie warunków bhp
86	Zakup stanowisk dydaktycznych (tokarki i frezarki) do obróbki skrawania ze sterowaniem numerycznym – obrabiarki CNC w budynku Centrum Kształcenia Praktycznego	2007-2013	120 000,00	Budżet powiatu, środki MEN	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków pracy - poprawa warunków nauczania - polepszenie warunków bhp
87	Modernizacja parku samochodowego pod kątem programowego szkolenia kandydatów na kierowców w budynku Centrum Kształcenia Praktycznego	2007-2013	40 000,00	Środki powiatu	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków pracy - poprawa warunków nauczania - polepszenie warunków bhp

88	Modernizacja placu manewrowego w KP PSP w Makowie Mazowieckim poprzez położenie masy bitumicznej	2007-2008	25 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- poprawa bezpieczeństwa pracy - ochrona środowiska naturalnego - podniesienie poziomu prowadzonych ćwiczeń
89	Remont elewacji i wymiana pokrycia dachowego budynku magazynowego KP PSP w Makowie Mazowieckim	2007-2013	25 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- ochrona środowiska naturalnego - zabezpieczenie obiektu przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu
90	Wyposażenie pomieszczeń garażowych KP PSP w Makowie Mazowieckim w system odsysania spalin	2008	60 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- poprawa bezpieczeństwa - polepszenie warunków bhp
91	Wymiana wrót garażowych w JRG Nr2 Różan	2009	40 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- poprawa warunków pracy - poprawa estetyki obiektu - zabezpieczenie obiektu
92	Wyposażenie obiektu KP PSP w Makowie Mazowieckim w system awaryjnego oświetlenia uruchamianego automatycznie w przypadku zaniku energii elektrycznej	2009	50 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- poprawa bezpieczeństwa - poprawa warunków pracy
93	Modernizacja nawierzchni posadzek w boksach garażowych JRG	2007-2013	40 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- poprawa bezpieczeństwa pracy - poprawa warunków pracy
94	Modernizacja poprzez dostosowanie do wymogów kanałów rewizyjnych w pomieszczeniach garażowych KP PSP w Makowie Mazowieckim	2007	20 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- ochrona środowiska naturalnego - poprawa bezpieczeństwa pracy

95	Modernizacja Powiatowego Stanowiska Kierowania KP PSP w Makowie Mazowieckim w zakresie dostosowania do obowiązujących wymogów, w tym zakup sprzętu komputerowego	2007-2013	50 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- poprawa warunków pracy - zwiększenie efektywności działań ratowniczo – gaśniczych - poprawa jakości dowodzenia prowadzonych akcji
96	Zakup samochodu rozpoznawczego dla potrzeb KP PSP w Makowie Mazowieckim	2007-2013	100 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- zwiększenie możliwości działań ratowniczych - skrócenie czasu przejazdu
97	Zakup sprzętu i urządzeń ratunkowych dla potrzeb KP PSP w Makowie Mazowieckim	2007-2013	100 000,00	Środki KP PSP i Komendy Wojewódzkiej PSP	- zwiększenie możliwości działań ratowniczych - zwiększenie zakresu usuwania skutków zagrożeń - skrócenie czasu przejazdu
98	Zakup tomografu komputerowego dla potrzeb SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim	2007-2008	5 000 000,00	Budżet powiatu budżet SPZOZ-ZZ , środki strukturalne UE	- spełnienie standardów dotyczących SOR, - szybsza diagnostyka poprawiająca bezpieczeństwo pacjentów
99	Budowa lądowiska dla helikoptera przy SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim rozpoczętej w latach 2004 - 2006	2007-2008	300 000,00	Środki SPZOZ-ZZ, budżet powiatu	- skrócenie czasu transportu pacjenta do specjalistycznych szpitali w celu leczenia lub przeszczepu narządów - pełne zabezpieczenie transportu chorych z SOR - poprawa bezpieczeństwa transportu chorych
100	Modernizacja Bloku Operacyjnego w SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim	2007-2009	1 500 000,00	Dotacja Ministra Zdrowia, budżet powiatu, Środki SPZOZ-ZZ	- unowocześnienie technik operacyjnych, - poprawa bezpieczeństwa epidemiologicznego, - poprawa warunków pracy personelu medycznego

101	Termomodernizacja SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim	2008-2012	3 000 000,00	środki strukturalne UE, Norweski Mechanizm Finansowy, środki SPZOZ-ZZ, budżet Powiatu	- obniżenie kosztów , - poprawa komfortu pobytu pacjentów i personelu
102	Komputeryzacja SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim	2007-2013	500 000,00	środki strukturalne UE środki SPZOZ-ZZ, budżet Powiatu	- skrócenie czasu obsługi pacjentów - ułatwienie dostępu do informacji - ułatwienie procesu zarządzania
103	Modernizacja sali porodowej w SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim	2008-2009	150 000,00	środki SPZOZ-ZZ, budżet Powiatu	- poprawa warunków świadczonych usług medycznych
104	Modernizacja pralni szpitalnej SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim	2007-2009	250 000,00	środki SPZOZ-ZZ, budżet Powiatu	- stworzenie bariery higienicznej umożliwiającej świadczenie usług zewnętrznych, - poprawa warunków pracy
105	Modernizacja kuchni szpitalnej SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim	2007-2008	250 000,00	środki SPZOZ-ZZ, budżet Powiatu	- poprawa warunków pracy , - spełnienie wymagań Sanepid-u - wdrożenie systemu HACCP
106	Modernizacja centralnej sterylizatorni SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim	2008-2010	450 000,00	budżet państwa(kontrakt wojewódzki), budżet Powiatu , środki SPZOZ-ZZ	- wymiana autoklawów, - poprawa jakości usług, - poprawa bezpieczeństwa epidemiologicznego
107	Modernizacja laboratorium bakteriologicznego SPZOZ-ZZ w Makowie Mazowieckim	2008-2010	1 200 000,00	budżet państwa(kontrakt wojewódzki), budżet Powiatu, środki SPZOZ-ZZ	- poprawa jakości usług , - pozyskanie nowych odbiorców usług

108	Zagospodarowanie działki rekreacyjnej na potrzeby mieszkańców DPS w Makowie Mazowieckim dla celów terapeutycznych	2007-2013	100 000,00	Budżet powiatu, Urząd Wojewódzki	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość przeprowadzenia zajęć na dworze (świeżym powietrzu) - poszerzenie oferty dla osób zainteresowanych korzystaniem z usług DPS-u - zwiększenia efektów przeprowadzanych terapii
109	Remont budynku DPS w Makowie Mazowieckim (wymiana okien, modernizacja kotłowni olejowej, modernizacja kuchni i pralni, naprawa dachu, naprawa elewacji fundamentów i zabudowa schodów)	2007-2013	80 000,00	Budżet powiatu, Urząd Wojewódzki	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków socjalno - bytowych mieszkańców, - zmniejszenie wydatków związanych z eksploatacją budynku
110	Ocieplenie budynku administracyjnego PUP w Makowie Mazowieckim	2007-2013	60 000,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski, WGOŚiGW	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków pracy - obniżenie kosztów eksploatacji
111	Remont i adaptacja pomieszczeń w budynku internatu Zespołu Szkół w Makowie Maz. dla potrzeb PCPR	2007-2013	120 000,00	Budżet powiatu, Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków pracy - usprawnienie działań - skoordynowanie działań w jednym miejscu
112	Remont pomieszczeń poradni Rodzinnej PCPR w Makowie Mazowieckim	2007-2013	60 000,00	Budżet powiatu, Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków pracy
113	Dostosowanie budynku Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Makowie Mazowieckim do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazd do budynku, winda, sanitariaty)	2009-2013	150 000,00	Budżet powiatu, PFRON	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość dotarcia z pomocą do osób, dla których schody stanowią barierę nie do pokonania - poprawa warunków pracy i dostosowanie do zasad i przepisów BHP

					- poprawa organizacji pracy
114	Remont pomieszczeń holu i klatki schodowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Makowie Mazowieckim	2009-2013	50 000,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski	- poprawa estetyki wnętrz - poprawa warunków osób oczekujących na wizytę u specjalisty w korytarzu
115	Modernizacja kotłowni na olejową wraz z wymianą instalacji wewnętrznej co oraz remont dachu budynku Starostwa powiatowego w Makowie Mazowieckim przy ul. Rynek 1	2012 i lata następne	350 000,00	Budżet powiatu, Urząd Marszałkowski, WFOŚiGW, środki unijne	- zabezpieczenie budynku przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu - obniżenie kosztów eksploatacji
116	Modernizacja kotłowni na olejową wraz z wymianą instalacji wewnętrznej co oraz remont dachu budynku Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim przy ul. Mickiewicza 30	2010-2013	350 000,00	Budżet powiatu, WFOŚiGW, środki unijne, Urząd Marszałkowski	- zabezpieczenie budynku przed działaniem czynników atmosferycznych - poprawa estetyki obiektu - obniżenie kosztów eksploatacji
117	Budowa sieci komputerowej służącej do informatyzacji Starostwa Powiatowego w zakresie: - systemu merytorycznej obsługi urzędu -elektronicznej obsługi korespondencji i załatwiania spraw - archiwizacji dokumentów - podpisu elektronicznego	2007		Budżet powiatu, środki unijne	- realizacja zadań wynikających z ustawy o dostępie do informacji publicznej - minimalizacja tradycyjnego obiegu dokumentów - skrócenie czasu komunikacji (petent – urząd, urząd – urząd) - usprawnienie zapobiegania i reagowania w przypadku klęsk ekologicznych

IV. POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU

Stan dróg w Polsce hamuje wymianę międzynarodową z krajami Unii Europejskiej i z pozostałymi krajami sąsiadującymi, ogranicza możliwość przyciągnięcia kapitału zagranicznego i zmniejsza mobilność siły roboczej. Czynniki te obniżają konkurencyjność polskiej gospodarki i stanowią barierę w procesach rozwojowych i innowacyjnych kraju. Ze względu na słaby stan techniczny polskich dróg poprawa ich standardu staje się jednym z najważniejszych priorytetów rozwojowych. Powodem złego stanu technicznego dróg jest przede wszystkim wzrost natężenia ruchu z jednoczesnym niedostosowaniem dróg do ruchu dużych samochodów ciężarowych.

Inwestowanie w infrastrukturę drogową pozwala na zmniejszenie liczby wypadków, czyli na minimalizację zagrożenia życia zarówno podróżnych jak i mieszkańców terenów przyległych do dróg.

Inwestycje ujęte w Planie Rozwoju Lokalnego z zakresu infrastruktury drogowej będą miały korzystny wpływ na środowisko naturalne poprzez spadek poziomu zanieczyszczeń, które są wytwarzane przez silniki samochodów. Na ochronę środowiska będą miały także wpływ inwestycje związane z termomodernizacją budynków w zakresie ocieplania oraz wymiany stolarki okiennej na energooszczędną w budynkach szkół zlokalizowanych na terenie powiatu makowskiego.

Przedsięwzięcia te przyczynią się w dużej mierze do zmniejszenia kosztów eksploatacji tych obiektów w postaci zaoszczędzenia energii cieplnej i paliwa grzewczego, jak również do uzyskania efektu ekologicznego w postaci zmniejszenia emisji zanieczyszczeń. Znaczną część zamierzeń ujętych w Planie Rozwoju Lokalnego zajmują projekty dotyczące modernizacji ogrzewania, których realizacja może spowodować zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Z kolei inwestycje dotyczące modernizacji i remontów szkół oraz placówek oświatowych mają na celu rozwój dzieci i młodzieży poprzez stworzenie im dogodnych warunków do zdobywania wiedzy.

Zaplanowane inwestycje i zakupy sprzętu medycznego dla szpitala makowskiego w istotny sposób poprawią warunki techniczne i sprzętowe komórek organizacyjnych Zakładu. Rozwijające się technologie diagnostyczne zobowiązują zakład do wprowadzania nowych urządzeń poprawiających jakość badań i skuteczność działań terapeutycznych. Z obowiązującego prawa w dziedzinie ochrony zdrowia wynika konieczność zakupu aparatury medycznej spełniającej aktualne standardy.

Inwestycje ujęte w Planie Rozwoju Lokalnego są związane głównie z infrastrukturą techniczną, lecz ich realizacja nie pozostanie bez wpływu na politykę zatrudnienia, ochronę środowiska czy też rozwój społeczno – gospodarczy.

V. MONITOROWANIE WYKONANIA ZADAŃ I DOKONYWANIE OCEN

Bieżącą i okresową kontrolę postępu wdrażania poszczególnych zadań i projektów Planu Rozwoju Lokalnego powierza się Zarządowi Powiatu.

Wydział Promocji i Rozwoju Gospodarczego Starostwa Powiatowego w Makowie Mazowieckim raz na półrocze będzie przedstawiał Komisji Rozwoju Gospodarczego Rolnictwa i Ochrony Środowiska Rady Powiatu aktualną sytuację z przebiegu realizacji Planu i wyjaśniał ewentualne rozbieżności.

Ważnym punktem dyskusji winna być ocena potencjalnych zagrożeń oraz modyfikacja Planu, gdy okoliczności tego wymagają.

Ocena realizacji Planu odbywać się będzie co roku na sesji Rady Powiatu w Makowie Mazowieckim.

Poza tym raz na rok należy dokonać w miarę potrzeb aktualizacji Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Makowskiego.

Informacje na temat wyników wykonania planu będą zamieszczane na stronie internetowej Starostwa Powiatowego.